

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-33, 31-34, 31-35 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg št. 5. — Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Francija in Anglija bosta prekinili diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo

Vojaška pomoč zaveznikov Finski — V Rimu pravijo, da se prava vojna še ni začela in priznavajo Angliji pravico do tranzitnih interesov na Sredozemskem morju, ki pomeni za Italijo življenjski živec

Pariz, 22. dec. AA. (Stefani) Francoski politični krogi zagotavljajo, da sta Francija in Anglija v načelu sklenili prekiniti v bodoče diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo. Ta sklep bo izvršen še prej, preden se bodo začele pošiljati Finski znatne količine vojnega materiala.

Pariz, 22. dec. AA. Predsednik vlade Daladier je sprejel sredi italijanskega veleposlanika v Franciji Guariglio. Pred tem sprejemom je imel Daladier estak z ministrom za oboroževanje D'Autriem.

Rim, 22. decembra. AA. Diplomatični urednik agencije Stefani piše: Neki zelo vpliven angleški časopis je objavil članek, v katerem trdi, da morata Anglija in Francija imeti za vojni cilj zavarovanje varnosti proti nemškemu napadu. Da bi

se to zagotovilo, pravi list, je treba trih pogojev: Prvič morata Francija in Anglija imeti stalno močnejšo vojsko v Evropi. Drugič si morata zagotoviti strateške meje na Renu in tretjič morata biti stalno prvi na Sredozemskem morju. Angleški časopis pravi, da ta zadnji pogoj ni v zvezi s sedanjo vojno razen v primeru, ako bi Italija intervenirala proti zapadnim veleislam.

Toda ravno ta pogoj, to je nadvlada na Sredozemskem morju, je nenavadno važen, ker bi se s tem preprečila sklenitev zveze med tremi totalitarnimi državami, to je Nemčijo, Italijo in Rusijo. Ako se od blizu prouči vsebina tega članka, potem se lahko vidi, kako usodno ozračje je vladalo v Versaillesu, ko je bila izdelana ver-

sajska mirovna pogodba. Pred 20 leti so v Versaillesu smatrali, da se Evropa lahko razdeli na dva dela, to je na države, ki bi bile stalno oborožene in gospodarile ter države, ki bi bile slabe in podrejene. Toda izkušnja je pokazala, da Evropa ne more biti solidno organizirana ter se obnoviti na tako nepravilni razdelitvi. Italijansko javno mnenje je bilo vedno za pravičen mir in to potrebo potrjujejo tudi sedanji dogodki. Politika Rima je torej pravilna.

Lahko bi kdo dejal, da bo čas za razpravo o vseh teh važnih problemih ne samo med vojskovočnimi se silami temveč tudi med vsemi ostalimi. Prava vojna se še ni začela ter obstaja še vedno teoretična možnost za mirovno pogajanja. Pri tem se predvsem ne sme pozabiti, da nihče jasno

ne ve, koliko časa bo vojna trajala. Italija prizna Angliji pravico do tranzitnih interesov na Sredozemskem morju, toda italijanske pravice na tem morju so najpomembnejše, ker pomenijo za Italijo samo življenje. Italijanski narod je jasno naglasil to vprašanje ter zastopa potrebo ravnateljstva interesov. Kakor pa se zdi, gojijo demokracije države še vedno upanje na hegemonističen sistem v Evropi. Očitno bi pa tak sistem samo podaljšal stvarno vojno v Evropi, vojno, ki je nastala zaradi hegemonističnih stremeljenj. Na osnovi vsega tega se jasno vidi, da bi mir, kakor ga mislijo vsiliti demokracije države, bil še usodnejši od versajskega. Lahko se reče, da bi nastala stalna, naravnost neskončna vojna.

Iz notranje politike

OBSEŽNE DAVČNE REFORME

Sinoči se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 17. do 21.30. Po seji je izjavil minister Konstantinović novinarjem, da je bil prvi del seje posvečen predvsem resornim vprašanjem. Ministri so poročali o svojih resornih zadevah in se je vodila razprava o prečihih posameznih ministrstev.

Drugi del seje je bil v glavnem posvečen proučevanju in reševanju cele vrste finančnih problemov. Ministrski svet je odobril več uredb, s katerimi se spreminjajo zakoni finančne prirode. Te uredbe bodo danes definitivno sestavljene in najbrže tudi že objavljene. Gre predvsem za spremembe zakona o neposrednih davkih. Med drugim bodo s temi uredbami oprešeni zemljarine vsi oni kmetje, katerih čistih katastrskih dohodkov ne znaša več kakor 1000 din. Na ta način bo oprešeno plačevanja zemljarine okrog 3 milijone malih kmetov.

Prav tako so izvršene s temi uredbami važne reforme v pogledu davkov za male obrtnike. Za male obrtnike bo davek pavšaliran in znatno znižan. V tem pogledu se bili v veliki meri upoštevani predlogi obrtniške zbornice. Izvršene so bile tudi izpremembe nekaterih taks. Kar se tiče drugih vprašanj gospodarskega značaja, je bila v načelu sprejeta nova uredba o kontroli cen.

Ministrski svet je proučeval tudi vprašanje reforme železniških tarif, zlasti za prevoz žita in moke, da bi se na ta način mogla znižati cena žita in moke v oddaljenih pašinskih pokrajinah.

PREDLOG VOLILNEGA ZAKONA

Poseben odbor ministrov za proučevanje volilnih zakonov je imel včeraj 3 in pol ure trajajočo sejo. Razprave o političnih zakonih so se udeležili podpredsednik vlade dr. Matčak, minister za pravosodje dr. Laza Marković, minister socialne politike Srdjan Budisavljević, minister financ dr. Sutej, minister za kmetijstvo Mihailović in minister brez portfelja dr. Konstantinović. Na tej seji so končali razpravo o predlogu volilnega zakona in določili glavne smernice za ostale politične zakone.

MEDNARODNI POLOŽAJ ZAHTEVA STRANKARSKO PREMIJE

V prostoru glavnega odbora JNS v Beogradu je bila v sredo seja glavnega odbora stranke za Beograd in okolico.

Seji je predsedoval predsednik stranke g. Peter Živković, ki je v svojem nagovoru naglasil, da bi se morala glede na sedanji mednarodni položaj ustaviti vsaka agitacija in vsi medsebojni strankarski boji in da bi morala tudi nasprotna stran videti te potrebe. Predsednik stranke je nato razvil več konkretnih predlogov, ki se tičejo internega dela stranke. O teh predlogih se je razvila daljša razprava, ob koncu pa so bili vsi predlogi soglasno sprejeti. Izvoljeni so bili finančni, pravni, propagandni in administrativni odbor ter odbor za predavanja, ki bodo takoj začeli posloovati.

POPIS BLAGA V ZAGREBSKIH TRGOVINAH

Včeraj se je končal v Zagrebu popis blaga po trgovinah. Pri trinem oddelku mestnega poglavarstva je prijavila zaloga blaga 597 trgovcev, pri obrtnem oddelku mestnega poglavarstva pa 1050 trgovcev. Oba oddelka bosta sedaj predala izkaz prijavljenega blaga (življenjskih potrebščin, tekstilnega, manufakturnega in drugega blaga) socialnemu oddelku banke oblasti. Mestno županstvo se bo po svojih organih preprežalo, če se trgovci točno prijavijo blago ter bo sporazumno s banko oblasti kaznovala one trgovce, ki niso prijavili svojih zalog.

BANOVINA KUPILA SELJAČKI DOM

Ministri Seljački dom na Strossmayerjevem trgu v Zagrebu je kupila banovina Hrvatska za 9.611.000 dinarjev. Tu bo zdaj nameščena Moderna galerija, kateri bo priključena še grafična zbirka.

Izgube na morju

New York, 22. dec. s. »New York Times« objavljajo podatke o izgubah trgovinskih mornaric od začetka vojne dalje. Izgube zadnjih dni se niso upoštevane.

List navaja, da je bilo v treh mesecih vojne potopljenih 232 trgovinskih ladij s skupno 893.000 tonami. 120 ladij je izgubila Anglija s 456.000 tonami, Francija je izgubila 11 ladij s 49.000 tonami, Nemčija pa 21 ladij s 124.000 tonami. Zelo velike so izgube nevtralnih držav. Znašajo 80 ladij s 264.000 tonami.

Pogreb kapitana Langsdorfa

Buenos Aires, 22. dec. AA. (DNB) Po veljnih vojne ladije »Admiral Graf Spee« Hans Langsdorf je bil pokopan včeraj popoldne. Svečanemu pogrebu so prisostvovali velike množice ljudi. Langsdorf je bil pokopan na nemškem pokopališču. Četa argentinskih mornarjev mu je izkazala zadnjo čast. Pogreba se je udeležilo 40 častnikov in 300 mornarjev vojne ladije »Admiral Graf Spee«.

Preden je evangelijski pastor imel žalni govor, so številni častniki argentinske vojske izrazili nemškemu veleposlaniku svoje sožalje. Po pastorevem govoru je nemški veleposlanik v Bermann položil venca Hitlerja in Ribbentropa na grob. Nemški veleposlanik je imel ob tej priliki krajši govor, v katerem je slavil Hansa Langsdorfa, ki bo živel še naprej kot svetel zgled obrambne borbe, ki je vsiljena Nemčiji. Nato je bila prečitana brzojavka admirala Raederja, kot zadnji pozdrav nemške vojske mornarice mrtvemu junaku. Na koncu je spregovoril poslanec zveze argentinskih pomorskih častnikov, ki je naglasil, da je Argentina ponosna, da v njeni zemlji počiva ta nemški junaški mornar. Ko so nemški častniki in mornarji odhajali s pokopališča, so jim Argentinci prirejali prične oviacije.

Lindberghov naslednik

Washington, 22. dec. s. (Havas) Polkovnik Lindbergh je dal ostavko na mesto inspektorja ameriškega vojnega letalstva. Iz Bele hiše javljajo, da je brigadni general Thilmer imenovan za člana nacionalnega odbora na mesto polkovnika Lindbergha.

Snežne razmere

Uradno poročilo Tujakoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, JZSS in SPD 22. XII. 1939

Kranjska gora 810 m: —18, barometer stoji mirno, jasno, mirno, 25 cm snega, osenjen, sankalščice uporabno, Bukovnik: 35 cm snega, osenjen, Bled 561 m: —12, barometer se dviga, jasno, mirno, 21 cm snega, osenjen, Pokljuka 1300 m: —11, jasno, mirno, 30 cm snega, osenjen, Radovljica 470 m: —16, barometer se dviga, jasno, mirno, 20 cm snega, arež, Bohinj-Sv. Janez 530 m: —10, barometer se dviga, jasno, mirno, 40 cm snega, osenjen, Bohinj-Zlatorog 530 m: —8, 35 cm snega, osenjen, Dom na Konici 1520 m: —15, jasno, 120 cm snega, osenjen, Bohinj-Bistrica: —11, jasno, mirno, 30 cm snega, osenjen, Jesenice 554 m: —14, barometer se dviga, jasno, 15 cm snega, arež, Dom na Kravcu 1700 m: —12, jasno, 60 cm snega, osenjen, Velika Planina 1555 m: —11, jasno, 60 cm snega, osenjen,

Orožnova koča na Orni Prsti 1349 m: —14, jasno, 90 cm snega, osenjen, Koča na Zelenici 1534 m: —15, jasno, mirno, 80 cm snega, osenjen, Kamniška Bistrica 601 m: —6, jasno, 20 cm snega, Jonsko 890 m: —17, jasno, mirno, 20 cm snega, osenjen, Škofja Loka 350 m: —12, barometer se dviga, jasno, mirno, 17 cm snega, arež, Polževo 630 m: —10, jasno, 13 cm snega, arež, Bloke 900 m: —5, oblačno, 15 cm snega, osenjen, Pohorje dom na Mariborska koča: —12, jasno, 60 cm snega, arež, Rimski vrelci 530 m: —14, jasno, 16 cm snega, osenjen, Peča 1654 m: —13, jasno, mirno, 12 pršila na 40 podlage, srenec, Ruška koča 1249 m: —13, jasno, mirno, 10 cm snega, srenec, Senjorjev dom 1523 m: —17, jasno, mirno, 30 cm snega, srenec, Ribnica na Pohorju 715 m: —12, jasno, 22 cm snega, osenjen, 21. XII. 1939, Lica 947 m: jasno, mirno, 10 cm pršila na 15 podlage.

Finska pričakuje pomoči

Mannerheimova črta še ni prebita - Finske čete se uspešno upirajo sovražni premoči - Ojačena finska vojska na Daljnem severu izvaja protinapade - Sovjetska bombardiranja

Helsinki, 22. dec. s. (Reuter.) Finski ministrski predsednik Rytty je izjavil včeraj novinarjem, da pričakuje Finska kot žrtve napada pomoč na podlagi pakta Država narodov. Vsako vrsto pomoči pa bo uporabila samo v obrambne svrhe.

Basel, 22. dec. s. »Basler Nachrichten« pišejo o nujnosti materialne pomoči Anglije in Franciji za Finsko. Dejstvo, da so bili finski domobranci šele sedaj pozvani pod orožje, dokazuje da Fincem primanjkuje orožja in opreme. Anglija in Francija ne smeta tako dolgo čakati, da si bo Sovjetska Rusija opomogla od dosedanjih neuspehov, ker bo potem ves svet obtožil obe zapadni velesile, da nista storili svoje dolžnosti. Sedaj je že skrajni čas, da se nudi Finski izdatna pomoč kakor je bilo to sklenjeno v Ženevi baš na predlog in pod vplivom Anglije in Francije.

Finska poročila

Helsinki, 22. dec. s. (Reuter.) Pri včerajšnjih letalskih napadih na finska mesta je bilo v akciji skupno okrog 150 sovjetskih letal. Napadeno so bila vsa mesta ob južni obali. Skupno so zahtevali napadi 30 smrtnih žrtve in večje število ranjenih. Materialne škode je bilo povzročene malo, vojaški objekti pa sploh niso bili zadeti. Pri napadih na Helsinke so bile zadete tri bolnišnice. Na železniški progi Helsinki—Abo so sovjetska letala napadla dva vlak. Brzi vlak Abo—Helsinki je zato došel s sedemurno zamudo. Na vlak so bili izvršeni trije napadi in so morali potniki zbežati iz vlaka v gozd ter se poskrili pred sovjetskimi letali, ki so streljala s strojnimi. V nekem drugem vlaku sta bila dva potnika ubita, trije pa so bili ranjeni. Pri napadu na Tammerfors sta bili sestreljeni dve sovjetski letali. V Hangöju so sovjetske bombe zahtevale 12 smrtnih žrtve in 60 ranjenih.

Helsinki, 22. dec. s. (Reuter.) Položaj na Karelski zemeljski ožini je tudi po včerajšnjih sovjetskih napadih neupravljen. Mannerheimova linija ni nikjer prebita.

Zdi se, da je prodiranje sovjetskih čet proti Botniškemu zalivu ustavljeno. Finci so v včerajšnjih bojih dosegli več lokalnih uspehov. Sovjetsko letalstvo je bombardiralo glavni stan poveljnika finske vojske v Kareliji, generala Vareniusa.

Na Daljnem severu so finske čete izvedle protinapad ter prisilile sovjetske čete, da so se umaknile proti Salmijärviu.

Oso, 22. dec. c. (Havas.) Poročila z norveško-finske meje pa potrjujejo da so finske čete na Daljnem severu dobile ojačanja ter so izvedle včeraj uspešne protinapade. Finske predstraže so došle do bližine že do bližine Salmijärviu.

Sovjetsko poročilo

Moskva, 22. dec. AA. Poročilo generalnega štaba leningrajskega vojnega okrožja o borbah na Finskem se glasi: V teku 21. decembra je bilo več akcij patrol in manjših spopadov med izvidniškimi oddelki. S Karelske ožine poročajo o intenzivnem topniškem ognju. Sovjetske letalske sile so izvršile včeraj v več pokrajinah izvidniške polete. V zračnih borbah je bilo sestreljenih 10 sovražnih letal.

Moskva, 22. decembra. s. (Reuter.) Enako kakor predvčerajšnjim so tudi včeraj sovjetski listi posvečali vso pozornost samo Stalinovemu 60. rojstnemu dnevu in boju na Finskem skoro niso omenjali. Tako na primer posveča »Pravda« Stalinu kar 12 strani, finske boje pa omenja samo s 25 vrsticami.

Italijanske informacije

Helsinki, 22. dec. AA. (Stefani.) Včerajšnje bombardiranje Helsinkov, ki je bilo dvakrat napadeno od sovjetskih letal, je napravilo veliko škodo posebno na šolskih poslopih in bolnicah. Zdi se, da sta bili pri tem sestreljeni tudi dve sovjetski letali. Finci so zaplenili na bojišču 9 velikih oklopnih avtomobilov, 2 topa velikega kalibra, 20 strojinic in veliko količino streliva. Med Likso in Renolo je bil neki sovražni bataljon popolnoma uničen. Finske čete so zaplenile neko poljsko baterijo.

10.000 švedskih prostovoljcev

Stockholm, 22. dec. s. (Reuter.) Na sovjetsko-finski fronti se po zanesljivih podatkih bori sedaj v finski vojski že okrog 10.000 švedskih prostovoljcev. Švedi so poslali na Finsko tudi že 37 letal, kakor tudi pilote zanje. Ko je včeraj odhajal iz Stockholma zopet transport švedskih prostovoljcev, je prišlo na kolodvoru do velikih manifestacij.

Neki švedski parnik, ki se je vrnil v

luko, je sporočil, da ga je napadla sovjetsko letalo in vrigo nanj 13 bomb.

Pregnane sovjetske ladije

Helsinki, 22. dec. i. Po francoskih virih sta se včeraj na višini Kotke pojavila neka večja sovjetska vojna ladija in nek rušilec. Finske obrežne baterije so takoj reagirale in pregnale sovjetski vojni ladij. Včeraj je bilo sestreljenih 6 sovjetskih letal. Finski letalci so bombardirali sovjetske čete v zaledju.

Olimpijske tekme v Helsinkih

Helsinki, 22. dec. AA. (DNB): Finski olimpijski odbor uradno poroča, da za sedaj nimajo vesti, da se olimpijske tekme v Helsinkih ne bodo vršile, prav nobene osnove. Zadevni sklepi bodo padli na sejah olimpijskega odbora januarja in februarja prihodnjega leta. Upravni odbor za pripravo olimpijskih tekem je začasno ustavil delo, toda osebe ni bilo poklicano pod zastavo ter je oproščeno vseh vojaških dolžnosti. Tajnik Tosavajnen vodi vse tekoče zadeve.

Turčiji ne preti nevarnost od Moskve

Pomembne izjave turškega zunanjega ministra: vrata za pogajanja so široko odprta

Bern, 22. dec. AA. »Neue Zürcher Zeitung« objavlja razgovor svojega posebnega dopisnika v Ankari s turškim zunanjim ministrom Saradzoglom, ki je med drugim dejal:

Prekinitev pogajanj v Moskvi ni niti najmanj škali tradicionalnega prijateljstva med Rusijo in Turčijo. V sedanjem trenutku ne obstoje želje, da se ta pogajanja nadaljujejo, toda vrata za ta pogajanja so široko odprta.

Podpis ankarskega pakta ni v protislovju s turško tradicionalno politiko. Kajti smisel tega pakta ni naperjen proti no-

beni tretji državi. Turčija je odločena, da korektno in lojalno izpolni vse svoje obveznosti, ki jih je prevzela na osnovi sporazuma v Montreuxu glede morskih ožin. V tem trenutku Turčija nima namena izčrpati vseh kreditov, ki jih je dovolila Anglija.

Turčiji ne preti nobena nevarnost od sovjetske Rusije. Nedavno so se začela gospodarska pogajanja z Nemčijo, kar se tiče politike balkanskih držav, to je Turčije, Grčije, Rumunije in Jugoslavije, se te države popolnoma strinjajo.

Izselitev južnotirolskih Nemcev

Včeraj je bila v Rimu podpisana pogodba o preselitvi Nemcev iz Južne Tirolske

Rim, 22. dec. p. Agencija Stefani poroča, da sta državni podtajnik notranjega ministrstva Buffarini in poveljnik nemške policije Himmler nocoj podpisala pogodbo o preselitvi Nemcev iz Južne Tirolske.

Na osnovi te pogodbe se morajo južnotirolski Nemci iz okrožij Bolzana, Vidma, Trenta in Beluna do 31. decembra letošnjega leta izjaviti, ali sprejmejo nemško državljanstvo, ali pa žele ohraniti italijansko državljanstvo. Oni, ki se bodo izjavili za italijansko državljanstvo, bodo uživali vse pravice italijanskih državljanov. Oni Nemci pa, ki bodo optirali za Nemčijo, se bodo morali najkasneje do 31. marca 1940 izseliti v Nemčijo. Po podpisu te pogodbe je sprejel Himmlerja ministrski predsednik Mussolini.

Letonska je lahko zadovoljna

Riga, 22. dec. AA. (DNB) Minister za notranje zadeve Weitmans je izjavil na kongresu državnih uradnikov v zvezi s selitvijo nemške narodnostne skupine iz Letonske v Nemčijo, da se je izselilo okoli 50.000 Nemcev in da je na Letonakem ostalo še 4 do 5 tisoč ljudi, ki so se prej imeli za Nemce. Na osnovi tega ne obstoja od 15. decembra dalje v Letonski nobena nemška narodnostna skupina več. Na koncu svoje izjave je Weitmans dejal, da je letonska s tem spodobnim dejstvom lahko zadovoljna, ker je s tem odstranjena vsaka možnost spora med Letonsko in Nemčijo.

Čsl. nacionalni odbor

Angleška vlada bo podpirala organizacije
čsl. vojske v Franciji

London, 22. dec. e. V posebnem pismu z dne 20. decembra, naslovljenemu na angleškega zunanjega ministra lorda Halifaxa, je bivši predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš sporočil, da je bil ustanovljen češkoslovaški nacionalni odbor osmih oseb, ki je kvalificiran, da predstavlja češkoslovaški narod in da v sporazumu z angleško vlado objavlja doleže v zvezi z ustanovitvijo češkoslovaške

armade v Franciji. Ta odbor tvorijo dr. Beneš, general Inger, bivši češkoslovaški poslanik v Parizu, dr. Ouski, znani češkoslovaški novinar Ripka, Outrata, msgr. Sramek in Videc.

Zunanji minister lord Halifax je odgovoril dr. Benešu, da angleška vlada priznava odbor in mu bo nudila vso potrebno podporo za organizacijo češkoslovaške vojske v Franciji.

Francoska Rumena knjiga

o poteku diplomatskih akcij od monakovskega sporazuma do začetka vojne

Pariz, 22. dec. Zunanje ministrstvo je objavilo francosko Rumeno knjigo, največjo zbirko diplomatskih dokumentov po onih, v katerih so bili razloženi vzroki svetovne vojne leta 1914.

Knjiga vsebuje 70 dokumentov, iz katerih je razviden potek diplomatskih akcij od 29. septembra 1939, to je od dneva dalje, ko je bil sklenjen monakovski sporazum, do 3. septembra 1939, ko se je pričela sedanja vojna. Knjiga ima kratak uvod in je razdeljena na šest delov.

V prvem delu govori o monakovskem sporazumu in njegovi izvedbi, drugi del je posvečen nemško-francoski izjavi od 6. decembra 1938, tretji del o prenehanju češkoslovaške države, četrti o nemško-poljski krizi, peti o gdanskem vprašanju,

in šesti o nato nastali mednarodni krizi.

Na koncu knjige so objavljene note, ki so bile izmenjane med posameznimi vladami in poročila, ki so bila poslana od francoskega berlinskega poslanika v teku zadnjih dni pred vojno. Zadnji dokument v knjigi je apel, ki ga je bil naslovil po radiu predsednik francoske vlade Daladier na francoski narod 3. septembra. Rumena knjiga vsebuje v dodatku tudi besedilo francosko-poljskega sporazuma od leta 1921 in leta 1925 in v izvirniku tudi govor, ki ga je imel Bonnet 26. julija 1939. V tretjem delu dodatka pa so resimirani telefonski razgovori francoskega zunanjega ministra v teku zadnjih treh dni pred krizo, to je 31. avgusta, 1. in 2. septembra.

Letalske bitke ob norveški obali

Oslo, 22. dec. e. Ob zapadni norveški obali pred Bergenom in Stavangerjem je bila včeraj precej velika bitka angleških in nemških letal. Prebivalstvo mest Karmsay in Shudeneshavn izjavlja, da je videlo nad 50 letal, od katerih jih je 20 pripadalo eni, 30 pa drugi stranki. V teku zračne borbe se je slišalo močno regljanje streljanih, vendar ni bilo videti, da bi kako letalo treslo na zemljo. Letala so se nato izgubila v južni smeri. Pol ure pozneje se je vrnilo 11 letal, ki so z veliko naglico brlela v severni smeri. Po izjavah očividcev se je borba vršila izven norveških teritorialnih voda in se tudi ni mogla prav ugotoviti pripadnost letal.

Tuja letala nad Belgijo in Holandsko

Bruselj, 22. dec. s. (Reuter) Nemška letala so včeraj zopet letela nad belgijskim ozemljem v smeri severne Francije. Tako nad Liegem, kakor tudi nad Brüggeom so se zapletla v borbo z belgijskimi lovskimi letali, in belgijsko protiletalsko topništvo je stopilo v akcijo. Nobeno belgijsko letalo ni bilo v borbi poškodovano. Belgijska vlada je poslala zaradi teh incidentov nemški vladi protest.

Tudi nad Holandsko so opazili včeraj nemška letala. Neko letalo je z nemške meje priletelo nad Utrecht in se potem vrnilo v Nemčijo.

Naši trgovinski odnosi z Rumunijo

Bukarešta, 22. dec. e. Minister za narodno gospodarstvo Konstantin Angelescu je odobril poročilo rumunskega trgovskega atašea v Beogradu Georgeva glede ustanovitve Jugoslovansko-rumunske zbornice v Beogradu in Rumunsko-jugoslovanske zbornice v Bukarešti. Hkratu je minister odredil vse potrebne formalnosti za poslovanje teh zbornic. Po božičnih praznikih bo konstituirana Jugoslovansko-rumunska trgovska zbornica v Bukarešti.

Rumunsko nemški trgovinski sporazum

Bukarešta, 22. dec. e. Na podlagi novega rumunsko-nemškega trgovskega sporazuma je odrejen tečaj nemški marki z 49,5 lejv za eno marko. Rumunija bo vsak mesec izvozila v Nemčijo 130.000 ton petrola, v prvih dneh meseca pa objavi sporazuma pa bo izvoz petrola zvišala na 190.000 ton. Meja med Rumunijo in

onim delom Poljske, ki so ga bile zasedle sovjetske čete, je od 20. t. m. dalje odprta. Prvi vlaki so šli čez mejo pri Orašenju. Prvi tovorni vlak je imel 38 vagonov celuloze za Nemčijo.

Povišanje plač madžarskim drž. uradnikom

Budimpešta, 22. dec. e. Vlada je uveljavila uredbu o povišanju plač državnim uradnikom in upokojencem. Po tej uredbi že od 1. januarja 1940 vsi madžarski državni uradniki in upokojenci dobe iste plače, ki so jih imeli pred zadnjo redukcijo plač, ki je znašala 10 in 12 odstotkov ali celo več. Poleg tega se zvišajo plače za 5% tudi onim, ki jim popreje niso bile znižane, ali ki so bile reducirane za manj kakor 5 odstotkov. S to uredbo se pooblašajo tudi vse uprave mest, da izboljšajo plače svojim uradnikom.

Prepoved verskih ločin na Madžarskem

Budimpešta, 22. dec. e. Notranje ministrstvo je izdalo naredbu, s katero se prepoveduje delovanje vseh tistih verskih sekt, katerih nauki so v nasprotju z interesi vojske in narodne obrambe. V zadnjih letih je bilo na Madžarskem ustanovljenih več verskih sekt, ki so imele mnogo pristašev. Te sekte na svojih sestankih niso učile samo verskih nauk, temveč so svojim pristašem skušale vcepiti tudi nove politične in družbene programe, zlasti glede vojaške obveze in pravice zasebnosti. Iz teh razlogov je notranji minister z grožnjo najstrožje kazni prepovedal vsako nadaljnje delovanje osmih verskih sekt.

Močan potres

London, 22. dec. AA. (Havas) Tukajšnji seizmološki zavod je zabeležil sredi 21. močan potres. Opolnoči je seizmograf registriral nadaljnje lažje potrese. Potresno središče je bilo oddaljeno okoli 10.000 km od Anglije.

Washington, 22. dec. AA. (Havas) Ravatelj seizmološkega zavoda je izjavil, da so seizmografski aparati registrirali dva močna potresa: prvega ob 21., drugega pa ob 21.19. Središče potresa leži 2300 km južno od New Yorka.

Borzna poročila

Curih, 22. decembra. Beograd 10. — Pariz 9.97. London, 17.59. New York 44.875. Bruselj 74.25. Milan 22.50. Amsterdam 236.75. Berlin 178.50. Stockholm 106.12. Oslo 101.30. Kopenhagen 86.05. Sofija 5.30.

Dve vaji pasivne zaštite

Ljubljana, 22. decembra. Včeraj sta bili v Ljubljani izvedeni dve vaji za pasivno zaščito civilnega prebivalstva v primeri letalskih napadov. Na pristojnih uradih so z obema vajama povsem zadovoljni.

Prva vaja je bila ob 14.30 za primer letalskega napada podnevi. Ogledali so si jo zastopniki uradov in organizacije pasivne zaštite. V komisijah, ki so pregledovale, kako se ravna prebivalstvo po predpilih — bilo jih je 5 — so bili: general Janež, banovinski načelnik pasivne zaštite za vso banovino dr. Ogrin, podžupan dr. Ravnikar, načelnik mestne zaštite direktor Jančič in policijski ravnatelj dr. Hacin — vsi s svojimi strokovnimi referenti, zlasti inženjerji in oficirji. Komisije so se odpravile od Mestnega doma v razne smeri mesta, da so pregledale vse mesto, sestale so se pa vse hkrati na kralja Petra trgu pri zaključitvi.

Druge vaje, in sicer zatemanje mesta, je bila ob 20. do 21. Komisije so se najprej sestale na Gradu, odkoder so se odpravile po mestu. Cestna razsvetljava je bila ugasnjena ob 20., večina oken je pa bilo zatemanjnih že prej. Dobro so se pripravili na zatemanje zlasti v večjih lokali. Kljub temu se je zdelo mesto v uri zatemanja za Gradu precej svetlo, kar je treba pripisovati svetli noči in snegu.

Ljudje so bili mnogo bolj disciplinirani kakor prejšnja leta, pri obeh vajah. Zvečer je bilo sicer še nekaj grešnikov in na Gradu smo lahko opazili okrog 15 razsvetljenih oken. Zato pa bodo kazni manj stroge, ob tej priložnosti pa ni bilo uveljavljenih kazni. Zanimiva je bila zatemanje Rožne doline. Rožna dolina je bila v resnici najbolj zatemanjena, nobenega okna ni bilo razsvetljenega, kar je rekord. Toda to je treba pripisovati nesrečnemu monarhu, ki je

Z Zidanega mosta

— Še vedno pomanjkanje učiteljskih moči. Na naši šoli še vedno primanjkuje dve učiteljski moči. Nujno potrebno bi bilo, da bi oblasti nastavile vsaj še enega učitelja, ki ima že pripravljeno lepo in veliko sobo v šoli. Poučariti moramo, da so naši otroci večinoma železničarskih staršev in grede kot taki v srednje ali meščanske šole v Celje. Zaradi stalnega primanjlovanja učiteljev bodo imeli otroci bolj slabo podlago; njihov napredek pa bo problematičen zlasti na srednjih šolah. Prizadeti starši prosimo šolsko oblast, da nam pošlje za novo leto prepotrebne učitelje.

— Naše ljudske šole je priredila lepo božičnico. Kakor običajno, je tudi letos priredila uprava ljudske šole lepo božičnico. Obdarovanih je bilo precej revnih otrok. Novoimenovani šolski upravitelj g. Jančko Torelli je pokrenil med premožnejšimi domačini nabiralo akcijo, katere uspeh je bil zelo zadovoljiv. Restavracija zidanostke postaje g. Tomo Mayer je dal ob priložnosti svojega gošča 500 din za revne učence. Z 200 din se je izkazal trgovec g. Rudolf Zeleznik. Primerne vsote so dali tudi g. Juvancić Franc, Seidi in drugi. Siromašna deca bo ostala svojim darovalcem trajno hvaležna. Upravitelj šole se vsem najlepše zahvaljuje.

Omejitev motornega prometa silno škodljiva

zlasti za Slovenijo — Zahteve gospodarskih organizacij

Ljubljana, 22. decembra. Sredi je sklical Avtomobilski klub v Ljubljani sestanek gospodarskih organizacij, da bi se na njem domenili, kaj je treba ukreniti za odpravo izredno škodljivih posledic novih naredb o omejitvi motornega prometa. Zastopniki številnih organizacij so se zbrali v društvenem lokalu Avtomobilskega kluba. Sestanka sta se udeležila tudi zastopnika banovine in mestnega poglavarstva, g. Vodopija in inž. F. Klopčar. Med številnimi gospodarskimi organizacijami je bila zastopana tudi Zbornica za TOI (dr. Koče), dalje Zveza za tujski promet (ravnatelj dr. Žitjek), Zveza avtomobilskih podjetnikov, Zveza industrije, Združenje trgovcev z motornimi vozili, Zveza maloprodajalcev bencina, Združenje trgovskih potnikov, Zveza šoferjev, Združenje gostinskih obrti itd.

Predsedoval je predsednik AK Avg. Praprotnik, ki je poročal, da so bili zastopniki naših gospodarskih krogov pred dnevi v Beogradu, kjer so skušali na pristojnih mestih prepričati gospode, kako silno škodljive so zadnje omejitve motornega prometa ne le avtomobilizmu, temveč vsemu gospodarskemu življenju. Vendar so se vračali razočarani.

V daljšem poročilu je Boris Kristan opisal usodne posledice sedanjih omejitev motornega prometa in kaj je klub ukrenil že ob pravem času, da bi prometa ne bilo treba omejevati na škodo razvoja motorizacije. Dotaknil se je posameznih dolob zadnje naredbe o omejitvi avtomobilskega prometa ter dokazoval, kako so nesmiselne ter da je zaradi njih najbolj prizadeta Slovenija, ki ima četrtino motornih vozil v državi. Pri nas je najgostejša železniška mreža ter je zaradi tega medkrajinski promet po dolobah nove naredbe onemogočen. V prometu je bilo doslej okrog 3000 potniških avtomobilov, ki smo jih uporabljali predvsem v poslovnem življenju, v industriji in trgovini. Ko so sestavljali novo naredbu — pri čemer niso sodelovali poklicane organizacije — se, kakor se zdi, ni niti nihče vprašal, koliko bencina prav za prav porabimo v naši državi. Najbrž tega nihče ne ve. To se je izkazalo tudi pri izdaji vprašalnih pol za popis motornih vozil, ki bi morala biti prijavljena do 14. t. m. a v Sloveniji nismo prejeli niti dovolj tiskovin, kakor da niti ne vedo, koliko motornih vozil

imamo. Tudi te tiskovine so sestavljene nestrokovno in so tudi nepotrebne, glede na to, da morajo avtomobilisti vsako leto posebej prijavljati svoja vozila in bi oblasti lahko iz tistih krajev zbrale vse potrebne podatke, kakor tudi, koliko bencina bi potrebovali.

Tudi v drugih državah so v začetku vojne začeli omejevati motorni promet z različnimi uredbami, a so jih kmalu razveljavili, ko se je izkazalo, da ne ustrezajo primerno svojemu namenu. To bi naj bil tudi nauk za nas. Pri Avtomobilskem klubu so se zavedali, da brez omejitve porabe tekočih goriv ne bo šlo tudi pri nas, zato so pa tudi že oktobra na pristojnih mestih opozarjali, da je treba nekaj ukreniti ob pravem času. Toda kakor kaže, njihovih predlogov ni nihče upošteval.

Zaradi omejitve prometa z motornimi vozili je pri nas silno prizadeta posebno trgovina z avtomobili in avtomobilskimi potrebščinami. Na pristojnih mestih bi pa morali tudi razmisлити o motnjah v naši zunanji trgovini, ker smo doslej uvažali večino motornih vozil iz Nemčije. Da zadnja naredba o omejitvi avtomobilskega prometa ni upravičena, sprevidimo že po tem, da je potrebno za uvoz tekočih goriv, kolikor jih porabimo v prometu, le 42 milijonov din deviz. Pri tem izdatku na devizah pa ima država samo na carini in trošarini okrog 102 milijona dohodkov; pri tem niso računani še dohodki davčev, uvedeni samo v zvezi z lastništvom vozila in s prometom. Država bo torej utrpela najmanj 61 milijonov din brez banovinskih in obinskih davčev. Upoštevali je treba, da takse na motorna vozila znašajo samo v Ljubljani na leto okrog 800.000 do 900.000 din.

Nihče ni tudi upošteval, kako silno bodo prizadeti prevozniki, ki so investirali mnogo kapitala v vozila ter se zadolžili. Kako naj amortizirajo dolgeve? Usodno za Slovenijo je nadalje, da bo silno nazadovale stroka z bodočnostjo, ko se industrija izseljuje. Zdal, ko ni več gostov iz inozemstva, bi morali čim bolj poživeti domači tujski promet, toda z novo naredbu je skoraj povsem onemogočen, zlasti dotok gostov iz sosedne banovine. Referent je še navedel več primerov, kako silno je škodljiva nova naredba v slovenskem gospodarskem življenju.

Tajnik Zveze industrije M. Gorjup je navedel nekaj primerov, kako silno sta prizadeti naša industrija in trgovina. Predsednik Zveze maloprodajalcev bencina Laznik je navedel, da je v Sloveniji vložena okrog pol milijarde din v razna podjetja, ki so v zvezi z motornim prometom; kaj bo n. pr. z našimi prevosniki. Omejitev porabe tekočih goriv je pri nas sploh nesmiselna in se naj organizacije izrečejo proti vsaki omejitvi, saj je poraba tako majhna, da prihranek ne pride v poštev pri devizah.

— Zastopnik šoferjev je povedal, da je omejitvijo prizadetih okrog 2000 šoferjev, razen tega pa tudi mnogo mehanikov. Dr. Žitjek je dejal, da je bil tujski promet pri nas prva žrtev vojne. Naredbo bi bilo treba popraviti vsaj tako, da bi bilo jasno, kako je v vojni tujih avtomobilistov in da bi ne bil vsaj ovrhan trgovski promet s tujimi avtomobili. Obeta se nekoliko boljše promet z Madžarsko, ki bi ga morali še posebno pospeševati, ko ne bo tujeje iz vojskujočih se držav. Če že tujeje zavračajo naše slabe ceste, bi jih ne smeli odganjati še s takimi omejitvami porabe tekočih goriv. V interesu tujškega prometa je tudi, da so dovoljene vožnje ob nedeljah in praznikih ter da ni uvedena časovna in krajevna omejitev prometa. Če že morajo omejevati porabo tekočih goriv, naj bo uvedena prodaja na karte. — J. Sabec je še navedel, da bo v naši državi prizadet zaradi omejitve motornega prometa okrog 100.000 ljudi, kar je pomemben socialni moment.

Končno je bila sprejeta resolucija, ki so jo podpisale vse prizadete organizacije. Sledenje je bilo tudi, da izdelajo še posebno resolucijo, ki jih bodo odposlali ministrstvu vojske, ministru socialne politike, banu itd. V ta namen je bil sestavljen poseben odbor. V resoluciji je ugotovljeno, da naša banovina porabi na leto 730 elstern bencina, kar velja državo 9 milijonov din, zato pa prejme država nad 30 milijonov din dohodkov na carini, trošarini in davkih na prevoz, brez drugih davčev. V resoluciji zahtevajo, naj država preskrbi dovolj tekočih goriv za prosto prodajo, če pa to ni mogoče, naj uvede karte za bencin in jih pravilno razdeli; o razdeljevanju pa naj odloča banovina. Bencin bi naj smel lastnik uporabljati kadarkoli in kjerkoli. Končno naj se na pristojnih mestih ozirajo vselej pred ukrepi glede motorizacije na pripombe in nasvete podpisanih organizacij.

Zagrebska univerza ljubljanski

Ljubljana, 22. decembra. Univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani je ob svoji dvajsetletnici prejela od hrvaškega vseučilišča v Zagrebu diplomu z naslednjo vsebino: »Smat. hrvaškega vseučilišča v Zagrebu izraža univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani povodno dvajsetletnice obstoja, pristne čestitke k doseženim uspehom pri dosežanju in razvoju, a za bodočnost želi vse jaci napredek in uspeh pri izgradnji kulture slovenskega naroda.«

Hkratu je bila izročena naši univerzi tudi spominska kolajna o ustanovitvi zagrebske univerze 19. oktobra 1874. leta.

Inženir ekonomije — gospodarstva

V zvezi z izjavo glavne uprave Zveze inženirskih društev kraljevine Jugoslavije ugotavljamo naslednje:

Predvsem, da se naslov, katerega dovoljuje zakoniki uredbi o ekonomsko-komercialni visoki šoli v Beogradu in Zagrebu z dne 1. VII. in 9. VIII. t. l. glasi pravilno diplomirani inženir ekonomije, t. j. gospodarstva in ne inženir-ekonom. Beseda ekonom pomeni le gospodarja, upravitelja ali kmetovalca, ki nima z naslovom ničesar skupnega.

Glavna uprava navedene zveze utemeljuje svoj sklep z dne 27. XI. t. l. s tem, da učni načrt ekonomsko-komercialne visoke šole ne vsebuje predmetov, ki so značilni za inženirsko vede. T. j. predmetov, ki na osnovi matematičnih in fizikalnih načel navajajo slušatelje k samostojnemu tehničnemu ustvarjanju.

Če zasledujemo razvoj naslova inženir vidimo, da so prvotno nastopali kot inženirji le izdelovalci vojnih strojev, šele kasneje graditelji strojev v obče. Zvijenje in potrebe so pa ta pojem razširile na druge in tudi na našo stroko. To dokazuje razvoj našega strokovnega študija v Franciji, Belgiji, in bivši Češkoslovaški in drugih državah, kjer je preteklo že dokaj časa, od kar se je diplomirani inženir ekonomije, kljub neznamitnim in brezuspešnim nasprotnim prizadevanjem s strani posameznih nesodobnikov, prav dobro uveljavil.

Gospodarstvo, ki je danes stopilo na prvo mesto človeškega udejstvovanja, se pri svojem teoretičnem in praktičnem delu, posebno pa pri ustvarjanju, za proizvodno neobhodno potrebnih gospodarskih osnov, poslužuje tudi načel matematike. To nam dokazuje politična, trgovinska in gospodarska matematika, statistika in druga obsežna področja trgovinske tehnike v najširšem pomenu besede, ki so glavni predmeti predavanj na trgovinskih in gospodarskih visokih šolah, oziroma fakultetah. Prav zato moramo povsem upravičeno odkloniti naziranja, da bi le absolutni tehnični visoki šol, oziroma fakultet vzeli v zakup naslov inženir.

Trgovinske tehnike nikakor ni podočnejati in istovetiti z empirično pridobljenim znanjem knjigovodstva. Doba empiričnega pridobivanja gospodarskega znanja je namreč že zelo daleč za nami. Od notranje in zunanje gospodarske organizacije podjetja je vedno zavisen tudi uspeh praktičnega gospodarstva udejstvovanja. Komur so le malo poznana obsežna področja študija in dela iz obratnega gospodarstva, iz domače in mednarodne trgovinske tehnike ter rezultati prakse, tega objektivno ne more zanikati.

Primerjanja predavanj trgovinskih in gospodarskih visokih šol, oziroma fakultet s predavanji na srednjih trgovinskih šolah pomeni za popolnoma isto kot primerjanje študija srednjih tehniških šol s študijem na tehniških visokih šolah, oziroma fakultetah.

Povsem neutemeljeno izjavo o škodovanju ugleda in družabnega položaja vsega inženirskega stanu pa z indignacijo odklanjamo. Prav zato odklanjamo tudi vsako nadaljnjo razpravljanje. Naša stroka je tako obsežna, pomembna, in sodobna, da nam sama po sebi jamči za povsem enakovreden položaj.

SPORT

Pokrajinske smučarske tekme Saveza SKJ

Sokolski savez priredi pokrajinske smučarske tekme v dneh 6. in 7. januarja 1940 v Bohinju.

Člani: Sobota 6. I. tekma izvidnice na 10 km s streljanjem ob 13.30. Nedelja, 7. I. veleslalom ob 9. uri. Skoki ob 13.

Članice: Sobota, 6. I. štafeta 4 x 2 km ob 14. Nedelja, 7. I. veleslalom ob 9. Smuk za začetnice ob 9.

Moški naraščaj: Sobota, 6. I. izvidnice na 4 km s streljanjem ob 13.30. Nedelja, 7. I. veleslalom ob 10. Skoki ob 13.

Zenski naraščaj: Sobota, 6. I. štafeta 4 x 1 km ob 14. Nedelja, 7. I. veleslalom ob 9. Smuk za začetnice ob 10. uri.

Ker so te tekme po enoletnem odmoru prva večja sokolska smučarska prireditve in so te tekme pripravla za velike sokolske smučarske prireditve, ki bodo v 1941. letu, naj edine in župe ne zamude te prilike in prijavijo čim več tekmovalcev. Edinice naj pošljejo prijave svojim župam do 28. t. m., te pa vse prijave župi Kranj, kateri je poverjena izvedba tekem do 1. I. 1940.

V prijavih navedite ime rojstno leto in poklic tekmovalca. Poklic radi tega, da ugotovimo, kateri stan je najbolje zastopano na naših tekmah. Navedite tekmovalni razred tekmovalca in v kateri panogi tekmuje. Javite tudi župnega vodnika tekmovalcev, ki bo prejel za tekmovalce svoje župe vse navodila.

Udeleženci pokrajinskih smučarskih tekem v Bohinju naj pridejo v Bohinjo v soboto 6. I. z dopoldanskim vlakom. Po pridobitvi vlaka naj se javijo v Sokolskem domu v Bohinjski Bistrici, koder bodo razporejeni po stanovanjih. Prehrana in prenočišče bo stalo 25 do 30 din.

Savez je zaprosil za četrtinsko voznino. Če prošnjil ne bo ugodeno, izkoristite polovično voznino.

Tekme niso namenjene le smučarskim pravkom, pač pa za povprečne disciplinirane smučarje.

Izkoristite dva praznika, počitnice, privoščite si izlet v Bohinjo in pridite na pokrajinske smučarske tekme saveza SKJ. Sokolska župa Kranj.

— Smuški tečaj. V Ljubljani se je mudil te dni načelnik ministrstva za telesno vzgojo Drago Ulaga in na konferenci, ki se je udeležil, je bilo sklenjeno razpisati tečaj ministrstva za telesno vzgojo za tekmovalce v tekih, namenjene onim, ki pridejo v poštev za državne reprezentance in mlajšim izrazitim talentom, posebno iz tistih podsvetov, ki nimajo še močno razvite te smuške panoge. Vseh udeležencev bo okrog 30. Ministrstvo bo plačalo hrano, stanovanje ter vožnjo tja in nazaj. Prošnje je treba poslati preko podsvetja Savezu najkasneje do 31. t. m. Razen tega priredi ministrstvo še tečaj za dekleta v alpski kombinaciji, ki bo v februarju in ki bo vnaprej sprejetih približno 20 deklet. Za trenerja sta določena Tone Dečman in Frenk Carman, dočim bosta v prvem tečaju trenerja Franc Smolej in Gustelj Jakopič. V lastni režiji pa priredi savez tečaj za tekmovalce skokih in tečaj za tekmovalce v alpski kombinaciji. Prvega od 8. do 18. januarja, drugega pa od 8. do 21. januarja.

— Razpis za medklubne smuške štafete tekme okoli Jesenic in medklubne skakalne tekme na Jesenicah. SK Bratstvo na Jesenicah priredi dne 26. decembra t. l. medklubsko smuško štafeto tekmo 3x3 km okoli Jesenic za prebojni po-

kal. Tekma se prične ob 10 dopoldne s startom in ciljem pred kolodvorom. Tekmovalci se bo po pravilih in pravilniku JZSS in smejo nastopiti samo štafete klubov in društev, ki so člani JZSS. Prijave je poslati do 14. decembra na naslov SK Bratstvo, Jesenice. Prijavnina znaša 10 din za štafeto. Pokal je preložen in se ga osvoji v treh zaporednih zmagah ali v presledkih. V slučaju slabega vremena ali neugodnih snežnih razmer se bo odpravila tekma klubom pravčasno. Popoldne (tega dne se bo na klubski skakalni vzhla medklubna skakalna tekma za seniore in juniorje. Tekme v skokih se bodo pričele ob 15. uri. Pravico do nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani člani klubov JZSS. Prvi trije prejmejo priznanice. Prijavnine ni. Prijavitelj in odpovedni rok veljata kakor zgoraj.

Beleznica

KOLENDAR
Danes: Petek, 22. decembra: Demetrij DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matice: Misterijom Mr. Croy in Ladja smrti
Kino Sloga: Grešniki v raju
Kino Union: Zlomljeni cvet
Umetnostna razstava »Ladec v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 18.
DEJURNE IZKAZNE
Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Opod sita

Davi so nam poslali z mestnega magistrata prijazo povabilo, naj pridemo sredi na Grad gledat, kako se bo mesto zagnalo v temo. Zdal smo v zadregi zaradi časa in tudi zaradi vladnosti. Če te kam povabijo in če si olikan, se vabilu odzoveš. Tudi mi bi bili odzvali, pa nam je čas zmešal strene. Zato upamo, da nam bo mestno poglavarstvo blagohotno oprostilo, da se prijazno vabilu nismo mogli enako prijazno odzvati. V bodoče se bomo pa že kako sporazumeli glede časa.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Petek, 22. decembra: zaprto
Sobota, 23. decembra: Velika skušnjava. Izven. Znižane cene. Ljudska predstava.
Nedelja, 24. decembra: ob 15. uri: Peterčkovje poslednje sanje. Izven. Znižane cene
Ponedeljek, 25. decembra: ob 15. uri: Kozarec vode. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Striček Vanja. Izven. Znižane cene
Torek, 26. decembra: ob 15. uri: Sneguljica. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Tri komedije. Izven. Znižane cene

OPERA
Začetek ob 20. uri
Petek, 22. decembra: zaprto
Sobota, 23. decembra: Nizava. Red B
Nedelja, 24. decembra: zaprto
Ponedeljek, 25. decembra: ob 15. uri: Glumač Matere božje. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Sabaka kraljica. Izven. Znižane cene. Gostovanje Josipa Gostiča
Torek, 26. decembra: ob 15. uri: Pri belem konjčku. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Figarova svatba. Izven. Znižane cene

DNEVNE VESTI

— Ureditev vprašanja Peniksovih zavarovancev. Iz kabineta trgovskega ministristva objavljajo: Zadnje čase je izšlo v naših listih več člankov o sanaciji portfelja Jugoslovanskega Peniksa. V zvezi s tem in da bi bila javnost zlasti prizadeti zavarovanci povsem točno poučeni, jim sporočajo trgovski ministristvo, da predstavljajo omenjeni članki ugiibanja osebno osebno mnenje njihovih piscev. Kakor je trgovski ministristvo že izjavilo, so vrnjene iz inozemstva vse menice, v katere so bile svoj čas plasirane premijske rezerve jugoslovanskega Peniksa, družbe za zavarovanje človeškega življenja na Dunaju in so torej zdaj v naši državi vse vrednosti, ki so služile za kritje obveznosti do jugoslovanskih Peniksovih zavarovancev. Končna ureditev vprašanja sanacije portfelja Jugoslovanskega Peniksa se obravnava vsi pristojni činitelji. Dela se na to, da se najde izhod, ki bi bil najboljše za zavarovance.

— Dviganje vlog iz denarnih zavodov. Narodna banka je objavila podatke o našem gospodarstvu v oktobru. Med drugim je objavila tudi podatke o stanju hranilnih vlog. 1. novembra so znašale vse hranilne vloge v naši državi 10.213.000.000 din. Od 1. septembra do konca oktobra so torej dvignili vlagatelji 964 milijonov din. Največ denarja so dvignili v zasebnih denarnih zavodih in sicer 402 milijona din. Iz državnih denarnih zavodov so dvignili 346 milijonov, iz samoupravnih hranilnic pa 216 milijonov din.

— Imovina in arhiv Jugoslovanskega odbora v Londonu sta izročena jugoslovanskim akademikom znanosti v Zagrebu. Akademija bo ustanovila v smislu dispozicije dr. Ante Trumbića posebno ustanovo Jugoslovanskega odbora, ki naj omogoči proučevanje odnosov in zvez, ki jih je imela svetovna vojna do naše države in do ustanovitve kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev, sedanje Jugoslavije.

— Centralizacija uvoza prašičev, masti, svinine in svinjine v češkomoravski protektoratu. Vlada češkomoravskega protektorata je odredila, da se mora uvoz prašičev, svinjske masti, svinine in svinjine centralizirati. Vso mesnino, ki prihaja iz Jugoslavije, bo prevzemala češkomoravska zveza kot centralna zadruga organizacija. Doslej so imeli naši izvozniki in češkomoravskemu protektoratu svoje komisijske in t. i. so na trgu prodajali mesnino po dnevnih cenah. Po novem režimu bodo pa cene maksimirane, vendar se bo pa oziroma na cene na notranjem trgu.

— 6308 slušateljev na zagrebiški univerzi. Na vseh fakultetah zagrebske univerze se je vpisalo v zimskem semestru 6258 študentov, vseh pa ni 50 slovaških študentov, ki pridejo študirati na zagrebiško univerzo večnoma tehnično in gozdarstvo. Vseh slušateljev bo torej 6308.

— Otvoritev novega velikega mostu. Včeraj dopoldne je bil otvorjen blizu Gornje Rade pri vstopu na novo železniško stelo čez reko Mrežnico nov železniški most, dolg 95 m in širok 5 m. Zgradila ga je hrvatska banovina v lastni režiji.

— Švicar ne uvaža več naših prašičev in svinjine. Švicar je povsem ustavila nakup prašičev in svinjine v naši državi, ker ne odgovarja okusu švicarskih kmetov, ki so vajeni jesti mišave prašiče. Švicar bo v bodoče uvažala prašiče in svinjino iz Danske.

— Zima je pritisnila tudi drugod. V Splitu je včeraj prvič v letošnji zimi snežilo. Prišel se pa ni, pobešil je samo blazine hribe. Pač pa poročajo iz Bosne, da je zapadlo mnogo snega. V sredo je še deževalo, čez noč je pa postalo hladno in včeraj je snežilo. V Dalmaciji je bila tako ostru burja, da so nastale težkoče v pomorskem prometu. Skoraj vsi parniki so imeli zamude. Po vsej vrbski letovnici je zapadel v sredo penoči sneg. V Banjaluki ga je zapadlo do 15 cm, po planinah pa 1 m. Na uspeh proti so morali zaradi mraza in snežnih metežev začasnoma ustaviti delo.

— V obratih združenih papirnic. V Gornjem Medvedu d. d. so bila te dni završena medna pogajanja glede prilagoditve delavskih zaslužkov naraščajoči dragini. Podjetje je priznalo k dosežanjim medzad izredne draginske doklade v iznosu od 4 din za vsako delovno osebo in delovni dan, oziroma v iznosu 2 din za vsakega vajenca in delovni dan. Draginske doklade so izplačljive od 1. decembra naprej, razen tega se je zavestilo od novega leta dalje okroglo 160 delavcem in delavkam uvrstitve v skupine z višjo urno mero. S temi poboljški so se vnovič povečali pro vplačalni stroški ki o od izbruhov vojne sem zaradi 20 do 30% porasta cen celuloznega lesa, celuloze kaolina, klobučevine in sit, zaradi 50% porasta cen različnih barvan in mazilnih sredstvom in 115% porasta cen kolofonji že dosežati tako rekot od dneva do dneva naraščali.

— Ivan Matković podaril svoj paviljon slovaškim likovnim umetnikom. Naš slavni kipar Ivan Matković ima na Josipovcu v Zagrebu lep paviljon, ki ga je zlat podaril Društvu za zgraditev umetniških atelijev, da ga proda oziroma porabi za več atelijev za likovne umetnike, ki so zdaj brez strehe.

— Velesejem v Milanu. Prihodnja prireditelj velesejma v Milanu bo od 12. do 27. aprila 1940. Kakor običajno bodo za posetnike milanskega velesejma dovoljeni znatni popusti na železniških tarifah in dr., o katerih bomo še poročali. Za neregistrirane slovenske turiste, ki želijo razstaviti vzorce svojega blaga, se opozarja že sedaj na to gospodarsko prireditelj, ki je za prodajo zlasti naših izdelkov pridobil velike propagandne važnosti.

— Za 100.000 din leša potrebuje mestno poglavarstvo in bo razpis objavljen 23. t. m. v »Službenem listu«, 641—n

— Odhod mušlimanskih romarjev v Mekko. Včeraj je odpotovalo iz Sarajeva 28 mušlimanskih romarjev v Mekko in Medin. Med njimi ni nobenega Sarajevčana, kar se ni še nikoli zgodilo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večnoma jasno, stanovitno in mrzlo vreme. Včeraj je deževalo v Beogradu, Splitu, Kumboru, na Rabu, v Dubrovniku, snežilo pa v Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Kumboru 13, v Splitu 12, na Rabu 10, Dubrovniku in na Visu 9, v Zagrebu 2, v Ljubljani, Beogradu in Sarajevu 1, v Mariboru —14. Davi je kazal barometer v Ljubljani 774,6, temperatura je znašala —8,4, na aerodromu —13.

— Vlomni in tatvine. Oni dan je bilo vlomljeno v trafiko Franca Škrlja na Viču. Vlomilec je odnesel 500 din iz klenine predalom vred, klobučni nož, lesen krož-

nik in nekaj cigaret. Iz stanovanja Frančiške Fekonja na Sv. Petra cesti 79 je bilo ukradenih 200 din. Na hodniku Trgovske akademije na Bielewsovi cesti je bilo letošnje zimo zvršenih še več tatvin. Te dni se je v poslopje spet vtihotali neznan zlikovec, ki je odnesel dijaku Francu Tomšiču 1150 din vredno sivo moško suknjo, dijaku Vojku Gabrenju pa 1000 din vredno črno suknjo. V Ljudski kuhinji je bila ukradena 600 din vredna suknja tehniku Marjanu Šorliju. Z voza poleg pivovarne Union na Celovski cesti je nekdo odnesel posestniku Ivanu Buricu 500 din vredno dvigalo. Marija Gubek, stanujoča v Stankovici, ulici, pa je prijavila, da ji je vlomilec odnesel pet novih namiznih prtov, nekaj brisač in okrog 300 din.

— Najdena pošta s olem. Ob železniškem prelazu v Puharjevi ulici je bila te dni najdena originalna kanta s 50 l olja. Posoda z oljem je bila najbrž nekje ukradena, pa jo je tat zakopal v listje ob železniškem prelazu, da bi jo pozneje odnesel. Posodo je policija zaplenila.

— Ukradena hišica. Po okoliščini, zlasti pa po št. Vidu se klatijo zadnje čase tudi živ. postopki, ki utegnejo postati tudi prav nevarni. Pred dnevi je bil v Vismarjih napaden trgovski potnik Jože Rakun in sta mu napadalec odnesla nekaj nad 800 din. Orožnikom je bilo prijavljen tudi več tatvin koles. Sreda ponoči pa se je spjel neznan nepridiprav v hlev Janke Čirmana in ukradel hišopomoč Martina Jovanu in Antonu Kožlarkaru dva suknjica in tri pare čevljev. Jovan in Kožlarkar sta oškodovana za okrog 800 din.

— Nesreke. Dvajsetletno delavko Jožico Stumpret, zaposleno v tovarni Saturnus v Mostah, je pri delu ožgal plin po desni nogi in pri votlu. Delavce Jože Medija, uslužben pri KID, je včeraj prelomil snarkovo desko, pa mu je odletela velika trska naravnost v oko in mu ga hudo poškodovala. Šofer Jože Kranjc iz Škofje Loke je včeraj doma padel z balkona in si zlomil desno nogo. Delavec Martin Pirh je sredi padel s kolesa na Ižanski cesti in se pobil po glavi in po rokah.

— Vlomni okoliščine. V Zagrebu pri Stični je te dni vlomil nekdo v hišo posestnika Antona Mrzelja in ukradel tri hranilne knjižice, dve Ljudske posojilnice in Liti in Lito Ljudske hranilnice na Čatežu. Poleg knjižice je tat odnesel tudi dve steklenici silivke in se odpravil s kolesom, ki ga je ukradel Mrzeljevemu hlapcu Bregarju iz Šupe. Orožniki so vlomilca zamažali zasledovali.

— »Našli so ga na slami, zavitega v plenice.« Tudi naši otročki leže na slami, a pogosto nimajo niti plenček. Zaviti so v stare eunje. Pomagajte nam oblačiti naše najmlajše! Pošljite svoj božični prispavek za otroške opreme Uniji za zaščito dece na ček. račun 13.882.

— Pohodna ženska kradla denar iz cerkvenih pušic. V župni cerkvi v Sisku je že dolgo izginal denar iz cerkvenih pušic. Končno so zasledili tatu v osebi neke pobožne ženske, pri kateri so našli hranilno knjižico na 17.000 din. Precej tega denarja je ženska nakradla v cerkvi.

— Tragedija pljenca. V srečo zvečer se je zadušil v svojem stanovanju v Subotici nekdo premočan kmet Josip Lalič, star 54 let. Od svoje sosedice se je vrnil pozno ponoči pijan. Doma je prižgal petrolejko, ki mu je pa padla na tla. Vnela se je postelja in Lalič se je v dimu zadušil.

Iz Ljubljane

— Iz Ribi trga je bil danes dovolj dobro založen z morskim ribami, ki so jih navlovi še preden je začela briti ostru burja. Zda se pa ribarice že prazne in na Sušaku prodajajo morske ribe prav tako drago kakor v Ljubljani. Sardelice in sardoni so bili po 14 din, oslič in trilej (male) po 30, skuše po 32, pasare po 28, ušate 22 in tun 36 din kg. V trgovni je bilo napredaj tudi nekaj dražjih rib: luben in zlatobrov so prodajali danes celo po 50 din kg. Cene rečnih rib so pa ostale v splošnem nespremenjene. Smuč (donavska riba) je po 28, karpi po 16 in ščuke po 24 d n kg.

— Iz Razstava »Lada« bo podaljšana. Z raznih strani je bila izražena želja, naj bi se razstava umetnostnega kluba LADA podaljšala preko božičnih praznikov. Vzrok je pač ta, da razpolagajo posebno oni ljubitelji likovne umetnosti, ki pripadajo uradniškim in trgovskim krogom šele o praznikih s potrebnim časom za ogledovanje razstav. Klub LADA se je zatorej nazval prvotnemu namenu, da bo razstava zaključena 23. t. m. odločil da razstavo še za tri dni — t. j. do včetrtega 26. decembra — podaljša. Razstava, ki je bila do sedaj deležna vesteranske pohvale pa res zasluži, da si jo vsakdo ogleda, kdor se zanima za razvoj slovenske lik. umetnosti. Odprta bo tudi te dni od 9 do 18. Opazujemo posebno na to, da bodo vsi prostori v Jakičevem paviljonu toplo zakurjeni. LADA.

— Iz Plesna šola na Taboru ima jutri v soboto 23. dec. ob 20. redno plesno vajo. 642—n

Ekspres restavracija

»Slon«

prilporeča svoja dobra vina za božične praznike. — Čez ulico vsa vina cenejša!

— Iz Meštrni reče, da božič so darovali. veletrgovci g. Andrej Šarabon z Zaloške c. 1.1000 din, lemi trgovec g. Antonio Reschitz s Celovške c. 30 tudi 1000 din in zletar g. Ludvik Černe z Wolfove ul. 3. 500 din za najbogatije in v stari cukrarni. Tudi v današnji zvečer mestno poglavarstvo ugotavlja darovalce ki po večkrat na leto obdarujejo reveže in jim zato izreka najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranlih z željo, naj bi ljubljanski gospodarstveniki brez izjeme pokazali svoje dobro srce pred božičem.

— Iz Božične plesne vaje Svobode in Graške se bodo vršile danes zvečer in v nedeljo ter na Stefanovo popoldne v Delavski zbornici. 639—n

— Iz Skrajšnja premiera izvrstne in zabavne Nušičeve veselice gre »UJEŽ« bo v šentjakobskem gledališču. Zdrav humor, komične situacije in izvrstni domisleki nudijo gledalcem mnogo smeha in zabave. V glavnih vlogah sodelujejo: Bučarjeva, Grgurevčeva, Gorjupova, Šancinova, Ščičeva, Lavrič, Moser, Plevelj, Vižjak. V ostalih vlogah sodeluje vs ansambl odra.

— Iz Pogrebana. Iz svojega stanovanja v Ljubljani je že 15. t. m. negnano kam odšla 50letna postrežnica Neža Erjavec, ki se še ni vrnila. Erjavčeva je imela pri odhodu na sebi črn plašč in rjav klobuk. Ni izključeno, da se je pogrebana pripetila nesreča.

— Iz Pobege jelnik. Iz zapora okrožnega sodišča v Ljubljani je bil te dni oddan na zdravljenje v bolnico delavec Stanko Kopač, doma iz kamniške okolice. Kopač pa je ostal v bolni ci samo en dan, potem je pa v civilni obleki pobegnil.

— Iz Ukradena kolesa. Na glavnem kolodvoru je nekdo ukradel 1000 din vredno kolo znamke Puch Okolajzu Vrečarju. Na Kongresnem trgu je bilo odpeljano 1500 din vredno rdeče pleskano kolo znamke Gorické Josipu Ramovšu. Janezu Boštjančiču je b lo ukraden 1300 din vredno kolo znamke Mifa v Franciškanski ulici. Tatvino 900 din vrednega kolesa znamke Excelsior je prijavil tudi Mha Vidmar. Tat mu je odpeljal kolo izpred Delavskega doma.

— Iz Zdrženje mesarjev in klobasničarjev v Ljubljani naznanja cenj. občinstvu, da bodo med božičnimi prazniki mesarski lokaj in stojnice vse tri dni zaprte. Zato naj vsakdo pravočasno preskrbi z mesom. 637—n

Z Jesenic

— Promoviran je bil na univerzi krajja Aleksandra v Ljubljani za doktorja prava g. Novak Jože z Jesenic. Mlademu doktorju, alpinistu in smučarskemu prvaku, naše iskrene čestitke.

— Redni občni zbor Legije morskih borcev na Jesenicah bo v nedeljo 24. t. m. ob 9. dopoldne v mali dvorani Delavskega doma na Cankarjevi cesti. Dnevni red je običajen. Na obnem zboru se bodo borce razdelile tudi izkaznice za praznike za spominske kolajne.

— Požar. V četrtek ob 19. uri so zatuli lokomotivske stene na kolodvoru in s tem opozarjale, da nekje gori. Iz zgor-njega konca Jesenic — tako zvanje Murave pa je začel razgoreti plamen, ki je bil viden daleč na okoli. Gorelo je gospodarsko poslopje in mizarska delavnica mladega mizarskega mojstra g. Rudolfa Smoleja. Na kraj požara so prihiteli gasilci z Jesenic, Hrušice in gasilske čete KID, k so hitro stopili v akcijo in preprečili, da se požar ni razširil na sosednja poslopja in končno pogasili tudi ogenj na gorečem poslopju Klubu temu pa je škoda znatna. Pogorelo je mizarsko orodje, znatne količine lesa, v delu se nahajajoče pohištvo, poškodovani pa so tudi stroji. Kako je nastal ogenj še ni dognano.

Iz Šoštanjja

— Strelska družina marljivo deluje. V sredo sveder je imela šoštanjska družina svoj redni občni zbor. Iz poročil odbornikov je moči posneti, da je družina tudi v minulem poslovnem letu pridno služila svojim nalogam. Na svojem, vsem modernim zahtevam ustrežajočem strelišču je prirejala strelske tekme in vaje, na katerih je 504 strelcev oddalo okrog 4600 strelcev (v letu 1938 je streljalo samo 397 strelcev, strelcev pa 2385). Članov ima družina 61, blagajniška knjiga pa je izkazala 5078 din dohodkov in 2957,50 din izdatkov.

— Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor Strelske družine: predsednik g. Srečko Majar, podpredsednik dr. Medic

Samo še danes in dopoldne
Misterijozni Mr. Croy Ladjas mrti
KINO MATICA 21-24 Sensacijska filma, polna zapletljivosti. Ob 16, 18, in 21. uri

Samo še danes ob 16, 18, in 21. uri romantična filmska zgodba mladih ponesrečencev na samotnem otoku sredi širnega oceana. — Madge Evans, John Boica.
GRESNIKI V RAJU
KINO SLOGA, tel. 27-30.

Stane in Steinbach Kristian, tajnik Alojz Zajc, namestnik Beno Fuchs, blagajnik Macarol Rudolf, namestnik Horvat Milen, orodjar Topolšek Franc.

— Tri smrti zaradi kapi v enem tednu. V šmartnem ob Paki so v preteklem tednu pokopali tri stare ženske. Vse tri je zadela kap. Zanimivo pa je tudi, da so se vse tri pisale Kolene, čeprav niso bile med seboj v nobenem sorodstvu. Prva je umrla 59letna zasebnica Ana Koleno, ki jo je smrt dohitela v kuhinji. 58letno posestnico Heleno Koleno je zadela kap na pragu, 80letno zasebnico Barbaro Koleno pa v postelji.

— Sokolske prireditve. Naš Sokol pripravila pod vodstvom svojega veseličnega odseka animirano Silvestrovo. Program je nad vse dobro in posrečeno izbran. Dramatski odsek pa študira znano rusko komedijo »Tuje dete«, ki bo prišla na oder kmalu po Novem letu.

— Promocija. Na ljubljanski univerzi je bil v petek dopoldne promoviran za doktorja prava g. Antonij Korun iz Šaleka pri Velenju. Čestitamo!

KRASNA
BOŽIČNA DARILA
velika izbira
v drogeriji KANC
Ljubljana — Zidovska ul. 1.

Vreme v planinah

Ljubljana, 22. decembra

Snega je v planinah dovolj. Jasno, vedro nebo nudi krasne poglede na bele zasnežene vršace. Prijazno toplo sonce se smeje jutraj skozi okna planinskih domov ter vabi zaspance na bele poljane. Temperatura je jutraj povsod pod ničlo.

V bohinjskem kotu v okolici »Zlatoroga« ob Boh. jezoru je snega nad pol metra. Cesta od postaje Bistrica-Boh. Jezero je splužena do »Zlatoroga« ter uporabna tudi za avtomobilski promet. Na Črni Prsti, kamor vodi pot že iz Bohinjske Bistrice, bo Orožnova kočja oskrbovana za praznike. Snega je okrog 90 cm, smučišča so prikladna za začetnike in izvežbane smučarje. Pri »Zlatorogu« so nosači na razpolago za Komno. Do Doma traja vzpon cca 3 ure. Na Komni je jasno in vedro vreme snega 120 cm, smuka ugodna za vse vrste smučarjev. Koča pri Triglavskih jezerih bo oskrbovana do 23. decembra do 8. januarja. V Zajezerski dolini je 130 cm snega, dostop je lahek s Komne čez planino v Razoru ter preko Lanševice do kočje. V Kranjski gori je 25 cm snega, ker se barometer dviga, je pričakovati najljepše vreme. Na Vršču je 65 cm snega, vzpon do Erjavčeve kočje traja tri ure, smuka ugodna. V Radečah je 40 cm

snega, prijeten in položen je odtod smuk v Tamar, kjer je 60 cm snega-pršica. Na zmrzni podlagi se bo v teh mrzlih jasnih nočeh nabralo obilo sneža, ki je najugodnejša podlaga za amučenje. Solčno vreme je tudi v Kamniških planinah. Kravce ima 65 cm snega, smuka je ugodna. Na Veliki Planini je 65 cm snega, prostrane snežne poljane na planini so pokrite s snežem.

Pričakujemo za božične praznike ugodno vreme za smučarje in planince, ki jim želimo vesele praznike in mnogo zabave in užitka pri smuki na planinah.

Božičnica obmejne šolske mladine

Sv. Ana v Slov. goricah, 22. dec. Kakor običajno vsako leto, tako se je tudi letos vršila na ljudski šoli pri Sv. Ani v Slov. goricah v sredo 20. t. m. polpoldne božičnica revne šolske mladine. Letošnja božičnica je bila od prejšnjih po vrednosti in številu daril mnogo obilnejša od onih v prejšnjih letih. Letošnja akcija za socialno pomoč obmejne šolske mladine je bila po dobrodelnih organizacijah in ustanovah sistematično organizirana, da je prišla v prvi vrsti v poštev naša socialno in gospodarsko ogrožena meja. Tako je bila to pot izdatno podprta naša revna vinčarska in bajtarska šolobvezna mladina, ki ji je sodaj v veliki meri pomagano, da ji ne bo treba prebostati.

K božičnici pri Sv. Ani je letos v prvi vrsti največ pripomoglo trgovsko združenje okraja Sv. Lenart, ki je prispevalo mnogo blaga v vrednosti 5000 din. Z izdatnim prispevkom je tudi prisločila na pomoč Ciril Metodova družba, kakor tudi banska uprava. Nabavljala zadruga državnih uslužbencev, Slovenska straža in krajevni šolski odbor. Skupna vrednost vsega podarjenega blaga je dosegla nad 7000 din. Obdarovanih je bilo izdatno 170 otrok.

S to božičnico je bilo zelo ustrezno rešiti družinam, ki so sedaj pred zimo brez potrebnih sredstev. Za to gre vse priznanje ustanovam in posameznikom, ki so količjak pripomogli k tako lepi božičnici. Marsikateri družni je s tem ob praznikih olajšano gorje.

Iz Radeč

— Na Silvestrov dan bo zanimivo predavanje. Na prošnjo tukajšnje Sadržarske podružnice pride v Radeče predavati sredi kmetijski referent g. Zorč Stanko iz Krškega. Predavanje se bo vršilo v ljudski šoli. Ker je referat kmetijskega značaja, se vabijo vsi kmetovalci. Priidejo naj tudi ženske.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Preklic izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglasne ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, tavek posebej Najmanjši znesek 5.— Din

Male oglase

»Slov. Narod« sprejema upravo do 9. ure dopoldne

50 PAR ENILANJE

azuriranje, vezenje zave, perla monogramov, gumbice Velika zaloga perja po 7. din »Julijana«, Gosposvetska c. 12 3. T

CENJENIM DAMAM IN GOSPODOM

se priporoča frizerski salon »Jurmanc« v pasaji ob Gajevi ulici. Trajno moderne frizure. 3505

SOBE

Beseda 50 par, davek posebej Najmanjši znesek 8.— Din

— MALO SOBICO čisto, s soupom kopalnice — oddam boljšemu gospodu ali gospodini s hrano takoj ali s 1. januarjem. Medvedova cesta 5/III nadstropje levo. 3400

SLAVNEMU občinstvu naznanjam, da mi je dospela vagon-ska pošiljka

najboljših viških vin

kakor: opolo, belo, črno, vugava, dingač. Vsak teden na različne načine pripravljene vseh vrst

morske ribe!

Dobra kuhinja! — Priporoča se

REBEC — Tyrševa

OPERNA KLET V LJUBLJANI

bo za praznike bogato založena z izbrano dalmatinsko kapljico kot: viško belo in opolo, zlatno črno skuce, vugavo, dingač ter z raznimi žganimi pijačami in likerji. OKUSNA topla in mrzla jedila vedno na izbiro. Vsako sredo, četrtek in petek sveža pošiljka najboljših

morskih rib

ZA SLADOKUSCE danes: jastog z majonezo, granciovi in ostrige (kamentce).

Morske ribe

ZA PRAZNIKE bomo zadovoljili naše cenj. goste kar najbolj. Zato smo si preskrbeli vsakovrstne ribe najfinejšega okusa. Gostom na dom pa nudimo najizbranejša dalmatinska vina čez ulico. — Vesele praznike želi ter se priporoča

MATE ČEPIC

»Gajev hram« Gajeva ul. 9 — tel. 40-15

»Ljubljanski dvor« Kolodvorska ul. 28

imerna Božična darila

priporoča

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

Lepa manifestacija naših rezerv. oficirjev

Nad 500 rezervnih oficirjev na predavanju generala Škekića — Poslanica vojnega ministra slovenskim rezervnim oficirjem

Minister vojske in mornarice
general MILAN NEDIĆ

Ljubljana, 22. decembra. Čudno naključje je hotelo, da so se zbrali naši rezervni oficirji v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti k predavanju generalštabnega brigadnega generala Čedomira Škekića v trenutku, ko se je naša mesto zagrnilo v temo, ko se je pričela vaja za zamenjitev za primer napada sovražnih letal. Dvorana Delavske zbornice je redko kdaj tako polna, kakor je bila sredi. Bila je mnogo pretesna, da bi sprejela vse rezervne oficirje, ki so prišli pozdravit in pohvaliti našega uglednega vojaškega strokovnjaka.

Visokega gosta so sprejeli pred vhodom v dvorano člani uprave ljubljanskega pododboru UOIRO na čelu s predsednikom

inž. Ladislavom Bevcem. Nad 500 rezervnih oficirjev od najstarejših do najmlajših je bilo zbranih v dvorani, ko je predsednik pododboru inž. Bevc predstavil in prično pozdravil predavatelja generala Škekića, zahvaljujoč se mu za njegov trud in prosojo, naj bo tomlač globoko zahvale slovenskim rezervnim oficirjem vojnemu ministru generalu Nediću za njegovo veliko pozornost, ki jim jo izkazuje ob vsaki priliki. Komandanta dravske divizije je zastopal na večer generalštabni kapetan I. kl. Perović. V klenem patriotičnem govoru o resnosti sedanjega položaja in dolžnostih rezervnega oficirja je načelnik propagandne sekcije ljubljanskega pododboru ravnatelj TPD dr. Vinko Vrhunec navezal najtesnejši kontakt med zbrano množico rezervnih oficirjev in visokim vojaškim dostojanstvom. Kot enemu glavnih in najmarljivejših pomočnikov vojnega ministra se je govornik zahvalil generalu Škekiću za veliko razumevanje in podporo, ki jo nudi vsak čas ljubljanskemu pododboru v njegovih prizadevanjih, da se izpopolni strokovna vojaška izobrazba naših rezervnih oficirjev.

Viharno pozdravljen je povzel besedo general Škekić, ki je najprej prebral poslanico vojnega ministra generala Milana Nedića slovenskim rezervnim oficirjem, glasečo se:

Rezervnim oficirjem ljubljanskega pododboru želim popoln uspeh v njihovi pripravljenosti, da vedno in povsod čestno in pošteno izpolnijo izvršeno dolžnost rezervnih oficirjev: da bodo v mirnem času razširjevalci in nosilci moralne moči našega naroda, v vojni pa da stopijo rano ob rami za aktivnimi oficirji na branik naše lepe domovine kraljevine Jugoslavije.

Globoko prepričan, da se rezervni oficirji ljubljanskega pododboru v polni meri zavedajo svoje dolžnosti do kralja, domovine in naroda, jih pozori-

vam, da pred pričetkom dela vzklíknejo gromki pozdrav našemu vrhovnemu poveljniku kralju Petru II »Živio«.

Zbranim rezervnim oficirjem ljubljanskega pododboru pošiljam svoj pozdrav in kličem: »Živeli«.

Pozivu vojnega ministra so se rezervni oficirji navdušeno odzvali in po dvorani je mogočno zorič trikatni klic: Živio!

Potem pa je povzel besedo general Škekić. Najprej se je prično zahvalil našim rezervnim oficirjem za tople sprejem in izrazil svoje zadovoljstvo, da jih vidi zbrane v tolikem številu, kar je najboljši dokaz, da se zavedajo resnosti položaja in da hočejo svoje strokovno znanje, potrebno rezervnemu oficirju zdaj bolj kakor kdajkoli, izpolniti in razširiti. Vojni minister general Nedić je z velikim veseljem sprejel prošnjo ljubljanskega pododboru, da bi osebno otvoril vrsto predavanj rezervnim oficirjem ljubljanske garnizije v letošnji zimi. Žal ga pa zaadržujejo tujni in važni posli. Zato je poslal njega, generala Škekića, da se jim v njegovem imenu zahvali za njihovo zvesto delo in ljubzen do domovine. V lepem patriotičnem govoru je osebno general Škekić dolžnosti rezervnega oficirja glede na burne dogodke naših dni in na mednarodni položaj naše države. Z velikim zanimanjem so poslušali rezervni oficirji njegove tople besede in jim opetovano navdušeno pritrjevali.

Končno se je predsednik inž. Bevc visokemu gostu ponovno prično zahvalil za poštvalnost. Ob koncu te lepe manifestacije naših rezervnih oficirjev je sporočilo zastopnik divizionarja kapetan g. Perović veselo vest, da je že urejeno vprašanje materialne odgovornosti rezervnih oficirjev, ki so bili nedavno na večbi. Vojaška oblast je odredila, da se opreoste vsake materialne odgovornosti, razen v primerih, če je kdo osebno kriv, da se je od vojaške opreme kaj izmuzlo ali pokvarilo. Takli primeri so pa zelo redki.

77.301 kg in neužitnih gozdnih sadežev 9.521.

Medu smo uvozili 31.186 kg, kar nikakor ni mogoče tako veliko mesto.

POLJSKI PRIDELKI

Na prvi pogled preseneča velika razlika pri uvozu poljskih pridelkov, krompirja, zelja, repe in okopavin. L. 1933 smo teh živil, ki spadajo med glavna, zlasti pri revnejšem prebivalstvu, uvozili 4.443.896 kg, 1934 4.217.460, l. 1936 4.781.801, predlanskim 4.954.138, lani celo 6.021.448, letos pa samo 3.758.689 kg. Ta razlika gre najbrž na račun zelo zmanjšane uvoza krompirja letos, sicer si je pa ne vemo razlagati. Drugih poljskih pridelkov in sveže domače povrtnine (solate, cvetače, itd.) je bilo uvoženih 2.224.783 kg. Suhega fižola, graha, leče, kislega zelja in repe je bilo porabljenega 585.899 kg, domače vložene ali konzervirane zelenjave in povrtnine sploh 10.003 kg, tuje pa samo 28 kg. Zgodnje sveže zelenjave, okopavin in povrtnine, ki jih uvažemo iz južnih obmorskih krajev pozimi, je bilo uvoženo 82.359 kg. Zita vseh vrst, otrobi in krmilne moke je bilo uvoženo 3.759.483 kg, tropin za živalsko krmno 109.521 in sadnega drevja 10.707. Še vedno uvažamo precej seno in slame, ker je v Ljubljani mnogo živine; letos smo uvozili 1.310.144 kg. — Končno je pod tem poglavjem naveden še uvoz brinja, ki ga potrebujejo v žganjarnah za kuhanje žganja. Uvoženega je bilo 73.758 kg.

GLAVNA ŽIVILA, MOKA, RIZ, JAJCA

Čeprav so letos jajca precej draga, je bil uvoz znatno večji kakor lani; uvozili smo jih 18.141.601 (l. 1936 13.463.711, predlanskim 14.352.360 in lani 16.130.574). Ni pa bistvene spremembe pri uvozu moke (vseh vrst): l. 1936 9.298.257, predlanskim 8.270.485, lani 9.309.704 in letos 9.649.222 kg. Testenin je bilo lani uvoženih 79.123, letos pa 77.749. Med testeninami je všteto tudi zdrobljeno pecivo, kruh in zdrobljeni keksi brez primesi. Ržja in riževe moke je bilo letos uvoženo 470.854 kg, l. 1936 pa 353.235, predlanskim 381.970 in lani 417.688 kg. Uvoz ržja je letos znatno narasel. Mnogo porabimo jedilnega olja: letos 457.626 litrov, l. 1936 309.371, predlanskim 379.799 in lani 417.841. — Poraba sladkorja narasla zelo počasi; l. 1936 smo ga porabili 1.073.712 kg, predlanskim 1.396.998, lani 1.552.870 in letos 1.651.153 kg. — Surove kave smo letos porabili znatno več kakor lani. (O tej porabi bi bilo treba spregovoriti posebej). Uvoženo je bilo 75.900 kg surove kave in navadnega čaja, a na čaj odpade le približno petina sedmina te količine. L. 1936 je bilo uvoženo surove kave in navadnega čaja 60.547 kg, predlanskim 53.597 in lani 59.221 kg. K temu moramo pristeti še 13.427 kg pražene kave in etiketiranega čaja, 74 kg kavinskih izvlečkov, kavine mešanice in konzerv ter 121.406 kg žitne kave in vseh vrst kavinskih dodatkov. Navadnega mila smo porabili 369.293 kg, toaletnega 36.560 in sode 35.263.

Mleka uvažamo nad 6 milijonov litrov; l. 1936 smo ga uvozili 6.170.850 litrov, predlanskim 6.478.872, lani 5.702.108 in letos 6.401.936 litrov. Lani je torej poraba mleka nekoliko upadla, letos se je pa zopet dvignila. Navadnega sira, smetane, masla itd. smo letos porabili 269.891 kg, etiketiranega sira pa 8.875 kg, drugih finih sirov samo 809 kg. — Med dišavami in začimbami smo porabili vanilije, žafrana, muškatske oreha itd. 778 kg, drugih dišav in začimb pa celo 14.529 kg.

NAVADNO IN POGONSKO KURIVO

Med važnejšimi življenjskimi potrebščinami naj omenimo še kurivo. Mehkih drv smo porabili 24.203 m³, trdih 109.079 m³, precej manj kakor lani, ko smo jih požgali 129.591 m³. Ogja smo porabili 666.301 kg, premoga za kurjavo 53.899 ton (lani 53.853.477), premoga za industrijske namene 21.810 ton, koksa smo pa uvozili samo 343 ton, kar je razumljivo, ker ga mnogo producira naša mestna plinarna. Zanimalo vas bo, da smo uvozili 1.403.541 kg bencina in 635.908 kg nafte.

Te številke na prvi pogled ne pokažejo nič posebnega, ker se nanašajo na uvoz ter porabo življenjskih potrebščin za vse leto. Pri nekoliko podrobnejši razčlenbi se nam pa vendar pokažejo nekatere značilnosti, ki so v zvezi s sedanjimi izrednimi razmerami. Na nje bomo opozorili ob prihodnji priliki.

Izkušnje z biološkim filmom Ufe

Biološka skupina berlinske Ufe pod vodstvom dr. Ulricha K. T. Schulza praznuje 20letnico svojega plodonosnega delovanja. Ob jubileju se dr. Schulz spominja težavnih začetkov nemškega biološkega filma. Začeli so brez sedanjih nalašč v ta namen konstruiranih sprejemnih aparatov, služila jim je samo kamera, ki jo je bil odložil operator z igranji filmov, in se za to so mu bili hvaležni. Prve biološke filme so izdelali kar v pisarni, kjer so

na mize nasuli nekaj peska in posadili vanj travo. V njo so položili mrčes, pozneje pa žabe in plazilce, da so jih posneli za film.

Šele mnogo pozneje so filmali v naravi in se lotili tudi mikrofilma s tako tveganimi motivi kakor je analiza vodne kapljice. Filmanje v prosti naravi je bilo vedno težavno. Največji sovražnik filmske ekspedicije je bila narava sama s svojimi zaščitnimi barvami. Pogosto je ekspedicija le z največjo težavo razločila žival od ptice, ptice od grma, veje ali trave. Večkrat si niti najizkušenejši operator ni znal pomagati. Ko so leta 1928. filmali na Siciliji limone in pomaranče, so jih morali napadati, ker bi se sicer ne bile videle iz gostega zelenja, in slike so se zelo dobro posrečile.

600 krat zaraščena in 50 krat omožena

Rekord v ženitovanjskih sleparijah je dosegla bivša cirkuška plesalka Adrienne Sleanova, hči belgijskega delavca, ki se je doslej 600 krat zaraščila in 50-krat omožila. Kot 14letno dekle je pobegnila iz očetove hiše in postala cirkuška plesalka. Izredna lepota ji je pozneje pripomogla, da so jo sprejeli v sloveč newyorški balet. Tam se je pa zagledal v njo ameriški multimilijonar Slean in se z njo poročil. Lepa Adrienne pa je čez nekaj tednov izginila iz njegove palače in z njo je izginilo tudi več draguljev ter precej tisočakov.

V San Franciscu si je pozneje preselila več lažnih potnih listov in s tem je nastal preokret v njenem življenju. Pleš je dala slovo in se lotila ženitovanjskih sleparij. Najprej je sleparila po ameriških mestih, kjer si je izbirala same bogate ženske, ko so ji pa postala tam tla pod nogami prevročna, se je napotila v Mehiko. Usodna ji je postala njena domovina, kamor se je vrnila letos. Ko je sklopala v Bruslju petdeseto zakonsko zvezo je bil slučajno moževa priča eden izmed njenih bivših mož. Posledica tega usodnega naključja je bila, da so prišle njene sleparije na dan. Namesto na ženitovanjsko potovanje je morala Adrienne v zapor, od koder seveda ne bo mogla več pobegniti z bogatim plenom, kakor je pobegnila od svojega prvega moža.

Iz Kranja

Hvalevredno prizadevanje kranjskih Kolašic. 15. decembra je priredilo v prostori dekliške ljudske šole tukajšnje Kolo jugoslov. sester krasno uspešno božičnico za revno šolsko mladino. Obdarovanih je bilo 156 učencev in učenk. Iz kranjske ljudske šole je bilo obdarovanih 43 dečkov in 42 deklic, iz ljudske šole na Primorskem 22 učencev, iz šmartinske šole 16, iz mešanske šole 32 in ena gimnazijka. Mladina je bila obdarjena s toplim zimskim perilom, čutitvijo in obleko. Vsa obdarovane je prejel tudi hlebeček kruha. Na zbrane obdarovane je imela predsednica KJS ga. Sirc Zdenka lep nagovor. Zarečiti oči so sprejemali otroci darove in ta čas gotovo niso mislili na tegobe, v katere jih je vrgla revščina brez njihove krivde. Toda ne samo obdarovanje revne mladine, tudi podprti revne družine si je zastavila podružnica Kolašic. Dva dni pred obdarovanjem mladine so prejele revne družine moko, mast in sladkor. Da je moglo izvršiti Kolo tako uspešno božičnico in obdarovanje družin gre velika zahvala tukajšnjim dobrotnikom in tovarnam, ki so prispevale znatne količine blaga in seveda tudi Kolašcam, ki so z vztrajnim delom vse potrebno zbirale. Lepo obdarovanje, ki so ga izvršile v teh težkih dneh je vse hvale vredno.

Šahisti niso mogli zborovati. Za sredo je bil sklican redni občni zbor kranjskega šahovskega kluba, ki pa je naletel pri članstvu na tako srčaten obkol, da se ni mogel vršiti, manjkalo je celo več del obdornikov. Desintereziranost članstva je tako presenetila navzoče ljubitelje kraljevske igre, da bi kmalu prišlo do prostovoljnega razpusta kluba. Končno je treznjši preudarek privedel članstvo do edine pravilnega stališča in soglasen sklep je bil, da naj se občni zbor ponovi na dan po božičnih praznikih, to je v sredo 27. decembra ob 20. uri.

Krasno presenečenje za božič je pripravil kino »Narodni dom« ljubiteljem filma z izbornim češkim filmom »Kadar plaka gošl...«, ki je izdelan po romanu K. M. Capka-Choda. Je to eden najboljših izdelkov češke filmske industrije, ki je bil tudi odlikovan s posebno češko nagrado. V Kranju bo ta film teklet prikrvat v vsej državi. Naj ne bo nikogar, ki ne bi videl v teh dneh velikega slovenskega glasbenega dela.

Kino »Narodni dom« predvaja prvičkrat v naši državi češki film »Kadar plaka gošl...« Predstave v petek ob pol 11, v soboto ob pol 21. in v nedeljo ob 14. in 16. uri. 640-n.

Letošnji uvoz živil v Ljubljano

v primeri s prejšnjimi leti

Ljubljana, 22. decembra. Številke o uvozu živil skrivajo marsikaj zanimivega in na podlagi njih si lahko ustvarimo sliko o gospodarskih in socialnih razmerah mestnega prebivalstva. Vendar pa moramo biti pri tej presoji zelo previdni. Če ugotavljamo n. pr. večjo porabo živil, je pri tem treba upoštevati naraščanje prebivalstva in ne le drugih činitelev. Večja poraba pa lahko pomeni tudi kaj drugega in ne le izboljšanje splošnih socialnih in gospodarskih razmer, kar velja zlasti za letošnje jesenske mesece. Navajamo tudi nekaj številki o porabi živil in pijač — odnosno o uvozu — prejšnja leta, da boste lažje presodili, kakšen obseg ima letošnji konzum. Podatki so zbrani za 12 mesecev, a ker za letošnji december še niso zbrane številke, je všteto uvoz lanskega decembra. Zaradi tega ne more nastati bistvena razlika o porabi živil vse letošnje leto.

KONZUM ALKOHOLNIH PIJAC

NE NARASČA

Da poraba alkoholnih pijač v Ljubljani zadnja leta več mnogo ne narašča, nam ni treba obžalovati. Seveda je treba upoštevati gostinski obrt, ki je pri nas zelo dobro razvita, vendar smemo reči, da je poraba pijač v primeri s številom prebivalstva dovolj velika. Če se čuti prizadeta gostinska stroka, bi se morala bilo treba vprašati, če ni preveč gostinskih obratov. Da v Ljubljani popijemo res dovolj vina, nam pove številka: letos ga je bilo uvoženega (v sodih) 3.941.172 litrov. Lani ga je bilo uvoženega približno prav toliko, 4 mil. 099.639 litrov, predlanskim 3.937.310 in leta 1936 3.648.747. Sprevidimo torej, da se je konzum vina zadnja leta že ustabil, na okrog 4 milijone litrov in na prebivalca odpade približno 47 litrov. K temu je treba še pristeti buteljčna vina (ne penine), ki jih je bilo letos uvoženih 20.394 litrov, in vermut, prošek, trušogorski bliser itd., 25.010 litrov. Šampanjca v Ljubljani ne popijemo mnogo, vsaj kakor bi človek sodil po uvozu. Šampanjec je pa baže tudi mnogo lažje vtihočiti. Letos je bilo uvoženega pravega šampanjca, odnosno penicah se vin tujega izvora samo 47 steklenic, ki drže po 7/10 l. Trošarina je precej visoka, kar je lahko zagovarjati — 30 din steklenica. Nekoliko več je bilo uvoženih domačih penicah se vin, in sicer 2.522 steklenic. — Ne

moremo reči, da Ljubljana konzumira malo raznih žganih pijač. Samo ruma je bilo letos uvoženega 10.753 h^l (hektolitrovski stopenj) kar znaša okrog 30.724 litrov. Še mnogo več je pa bilo uvoženega spirita in žganja, skupno 66.500 h^l. Mimogrede naj omenimo, da ni bilo mnogo več uvoženega denaturiranega spirita, in sicer 76.778 litrov, in spirita za industrijsko izdelavo lekarniških produktov, politur, lakov itd. 34.191 litrov.

PORABA PIVA NARASLA

Medtem ko poraba alkoholnih pijač v splošnem ne narašča, je bila letos poraba piva izjemna. To menda gre na račun laškega piva, ki so ga ljudje v začetku — kakor za poskusno — precej popili. Konsum 835.544 in predlanskim 701.776 litrov. Vendar še ni dosežen rekord; l. 1921 je bilo v Ljubljani popitga 1.429.335 litrov piva.

Abstinenti se ne morejo pohvaliti s svojo željo, uvoženo je bilo, v primeri z alkoholnimi pijačami, zelo malo brezalkoholnih pijač. Vendar je treba upoštevati, da je v Ljubljani precej velika produkcija brezalkoholnih pijač ter da velik uvoz ni potreben. Uvoženo je bilo 30.870 litrov sadnega mošta, 18.882 kg vina iz jagod, malinova in vseh drugih sadnih sokov, in novca in vseh drugih sadnih sokov, in 19.662 kg limonove, vinske, mlečne in sadne kisline ter sirupov brez alkohola, sladnih izvlečkov itd. Omeniti je treba še konzum 431.632 litrov mineralne vode.

PORABA MESA V GLAVNEM

NESPREMENJENA

Poraba mesa se je tudi ustabilila, kar je razumljivo glede na precej stalne cene in neizboljšane socialne razmere. Goveje živine nad 350 kg žive teže je bilo uvoženo za zokol 6830 glav, v teži od 250 do 350 kg 1645 glav in telet do 250 kg žive teže 21.175. Lani je bilo uvoženih 19.805 telet in 6738 volov (nad 350 kg žive teže). Največ prašičev je bilo uvoženih predlanskim, in sicer 29.568, letos jih je pa bilo 29.337 (odrojkov do 15 kg teže 1089, prašičkov od 15 do 75 kg žive teže 6267 in velikih prašičev za zokol 21.981). Drobnece nad 12 kg žive teže je bilo uvoženo 735 glav, izpod 12 kg teže pa 2747 glav. Konj smo pojedli samo 129 (lani 149).

Svežega in suhega mesa vseh vrst je bilo uvoženega 74.831 kg (lani 68.461, l. 1933 129.050 in l. 1934 132.021 kg). Skoraj prav toliko ga je bilo uvoženega predlanskim, in sicer 74.394 kg. Konzerviranega mesa smo pojedli 2501 kg, lani 2559 kg (l. 1934 samo 221 kg). Papricirane slanin je bilo uvoženo 10.193 kg. Nespremenjen je v glavnem tudi konzum masti (živalske, rastlinske in umetne) in slanin, vendar je nekoliko manjši kakor lani; letos 91.819 kg, lani 104.266 kg. Precej konzumiramo tudi loja, obisti, parkljev in krvavic, in sicer je bilo vsega skupaj letos 10.517 kg. Zanimalo vas bo tudi, kako je s konzumom divjačine v Ljubljani. Letos je bilo uvoženih 229 srn odnosno srnjakov, 19 divjih koz, 1325 zajcev (kar je zelo malo v primeri s številom naših nedeljskih lovcov!), jerebice, prepelice 718, divjih petelinov, gos, rac in fazanov 536, jelenov in košut 14, (celo 3 divji prašiči) in 1338 kuncev (skoraj prav toliko kakor zajcev).

PERUTNINA IN RIBE

Perutnina in ribe veljajo pri nas še vedno kot neke vrste luksuzno meso, zato konzum ni posebno velik. Vendar je bilo letos uvoženih precej puranov, 8.578, gos in rac pa 10.516. Lani je bilo uvoženo veliko perutnine, puranov, gos in rac 13.776, torej manj kakor letos. Tudi tako zvane male perutnine je bilo letos uvoženo več (kokoši, piščeta, golobci), 159.154, lani 119.076 in predlanskim 89.686.

Svežih in nasoljenih ter vložnih morskih rib, rakov in drugega postnega mesa (zajbi kraki, polži) je bilo letos uvoženih 28.737 kg, slanikov, polenovke, sardel in sladkovodnih rib smo pa pojedli 18.411 kg.

POVEČANA PORABA SADA

Poraba svežega sadja zadnja leta ni več v splošnem naraščala, a upoštevati moramo, da je odvisna od sadne letine ter cene sadja. L. 1933 smo konzumirali 2 mil. 349.185 kg sadja, l. 1934 2.962.860, l. 1936 2.714.485, predlanskim 2.512.212, lani 2 mil. 370.419 in letos 3.149.299 kg. Večji konzum letos gre nedvomno na račun dobre letine. Suhega domačega in tujega sadja smo porabili 262.441 kg, marmelade, kompotov in južnega sadja smo uvozili 229.575 kg, smokve in bolj redkega južnega sadja je bilo uvoženega 24.401 kg za drobno prodajo, rozin, smokve za industrijsko predelavo

E. C. Bentley:

„Skok skozi okno“

ROMAN

— Koliko je bila takrat ura?
— Menda deset. Manderson me je odslužil, potem je pa čakal na Marlowa, da bi pripravil avto. Končno je prišel v salon, kjer je sedela gospa Mandersonova.
— Ali se vam ne zdi to čudno?
Martin je povesil oči.
— Ko me vprašujete o tem, gospod, — je odgovoril previdno, — se ne morem spomniti, da bi ga bil videl vstopiti v to sobo, odkar sem tu. Večer za večerom je predsedel v knjižnici. Tistega večera se je pa mudil nekaj minut pri gospe Mandersonovi. Potem je pa odšel z Marlowom.
— Ali ste videli, kako sta se odpeljala?
— Da. Odpeljala sta se proti Bishopsbridgu.
— In potem ste se videli Mandersona?
— Čez dobro uro v knjižnici. Biti je moralo četrta na dvanajst. Slišal sem, kako je odbila ura v cerkvenem zvonicu dvanajst. Imam izredno dober sluh.
— Manderson je gotovo pozvonil, kaj ne? Kaj se je zgodilo, ko ste vstopili?
— Gospod Manderson je vzel iz omare steklenico whiskyja, sodavico in kozarec. Vse to je vzel iz omare, kjer...

9

— Če sva že pri tem, mi povejte odkrito, da-li je Manderson mnogo pil. Razumeli me boste, da ne vprašujem iz radovednosti. Rad bi to vedel, ker bi nam utegnilo koristiti in pomagati, da pojasnimo ta zločin.
— Razumem v polni meri — je odgovoril Martin samozavestno. — Nimam vzroka, da bi vam prikril, kar sem povedal že gospodu inspektorju. Gospod Manderson je bil za moža svojega kova izredno zmeren. V štirih letih, odkar sem tu, ga nisem videl nikoli piti alkohol, razen, če je popil pri obedu kozarec ali dva vina. Zelo malo je pil pri malici in tu pa tam je popil čašo whiskyja s sodavico, preden je šel spat. Često sem našel jutraj v njegovem kozarcu nekaj sodavice. Včasih je pil tudi whiskey, toda vedno zelo malo. Kar se tiče pijače, ni bil velik sladokusec. Navadno je dajal prednost sodavici, čeprav sem mu predlagal naravno mineralno vodo. Navadil sem se je bil pri družinah, kjer sem prej služil. Navadno je imel to pijačo pripravljeno v skledniku, ker ni hotel, da bi mu stregli bolj, nego je bilo neobhodno potrebno. Nikoli nisem prišel nepoklican k njemu po večerji. Ni trpel, da bi ga vpraševal, če še kaj želi. Gospod Manderson je bil izredno skromen.
— Dobro. In pozvonil je vam ob četrta na dvanajst? Ali se morete točno spomniti, kaj vam je rekel?
— Mislim da. Mnogo tega ni bilo. Najprej me je vprašal, če je gospod Bunner že šel spat in odgovoril sem, da je precej dolgo, kar je odšel gori.

Potem je dejal, da bi moral ostati nekdo buden do pol ene za primer, če bi prišla važna telefonska vest in da se je odpejal gospod Marlowe v Southampton. Naročil mi je, naj ostanem buden in sprejemam vest, da pa njega ne smem nadlegovati. Potlej je naročil svežo sodavico. To je vse, če se ne motim.
— Ali se vam ni zdelo nič posebno sumljivo?
— Ne, gospod. Ko je pozvonil sem stopil in opazil, da sedi pri telefonu in čaka na zvezo. Povedal je, kaj hoče, potem si je pa zopet nastavlil slušalko na uho. Ko sem se vrnil s sodavico, je govoril po telefonu.
— Ali bi se mogli spomniti, kaj je dejal?
— Težko. Menda je govoril o nekem, ki je bil v nekem hotelu — to me ni zanimalo. Postavil sem samo sodavico na mizo in zopet odšel. Ko sem zapiral vrata, je baš vprašal: Ali veste točno, da ga ni v hotelu? Ali nekaj podobnega.
— Tedaj ste Mandersona videli in slišali zadnjič?
— Ne, gospod. Malo pozneje, približno ob pol dvanajstih, ko sem legel v svoji sobici k počitku in jel čitati, da bi si krajšal čas, pri čemer sem imel odprta vrata, sem slišal, kako gre gospod Manderson gori. Takoj sem vstal, da bi zaprl okno v knjižnici in zaklenil sem večna vrata. Pozneje nisem ničesar več slišal.
Trent se je zamislil.
— Ali niste zaspali, ko ste čakali na telefon?
— Nikakor ne, gospod. Ob tem času sem vedno zelo buden. Spim slabo, zlasti tu pri morju. Navadno čitam v postelji tja do polnoči.

— Ali je kdo telefoniral?
— Ne.
— Ne? Gotovo ste spali — ko je tako vroče — pri odprtem oknu?
— Saj spim vedno pri odprtem oknu.
Trent si je nekaj zabeležil in se zamisljeno ozrl na beležke, ki jih je bil napravil že prej. Vstal je in hodil nekaj časa po sobi. Slednjič se je ustavil pred Martinom.
— Zdi se, da je vse dokaj enostavno in jasno, — je dejal, — vendar bi pa rad vedel še nekaj podrobnosti. Zaprl ste okna v knjižnici, preden ste šli spat. Katera okna?
— Veliko vrtno okno. Bilo je ves dan odprto. Okna proti vratom so se odpirala redko.
— A zastori? Ali je mogel kdo videti v sobo?
— Lahko, če je prihajal od te strani travnika. Zastori se ob lepem vremenu nikoli niso spuščali. Gospod Manderson je rad posedal zvečer na pragu, kjer je kadil in zrl v temo. Toda nihče, ki je imel tu opravka, ga ni mogel videti.
— Dobro. Zdaj mi pa povejte še tole: Dejali sta, da imate zelo dober sluh. Slišali ste, kako je gospod Manderson vstopil v hišo, ko se je po večerji vrnil s vrta. Ali ste ga slišali tudi, kako se je vrnil s izprehoda s avtomobilom?
Martin ni takoj odgovoril.
— Zdaj, ko omenjate to, se ne morem spomniti. Glas zvonca iz njegove sobe mi je bil prvi znak, da se je vrnil. Moral bi bil slišati, če bi se bil vrnil prej. Moral bi bil slišati, kako se odpirajo vrata.